

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 19 του Δεκέβρη 1904 | ΓΡΑΦΕΙΑ Όδου Οικονόμου: αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 127

ΔΑΔ

Είμαι της νύχτης φαντασιές που όνειρευτά μās φέρουν
Σε κώμο άμάλαιο, όμοιαστο της άρειής και θάμα
Της όμορφιάς—και διάφοτες κεί συντυχίες μαζεύουν
Του Δόγρου και της Ποίησης οι δοξασμένοι ήρωοι

Σιγομιλώντας με λαμπρές, γλυκόψυχες γυναίκες.
Εικόνα τέτοια άλήθευες στο θαυμασμό μου, ό άμνη,
Και της γαλήνης σου άπλωσες μέσ' την ψυχή μου
[φέγγος
Χρυσοβέλουδο κ' εύτυχιάς λογιόνητης γητεία.

Καβάκια, πλάτανοι κ' ίτιές, λοιτοί και καλαμιώνες,
Γιαλό γιαλό σου πλέκουνε κλαδοόμοιαστο στεφάνι
Και γύρω τά γλυκόβραχα βουνά σου σ' άγκαλιάζουν

Με διαμαντόπετρο θωρούς. Κι ό βόρκα μαγεμένη,
Πάνω στη λίμνη άρμένιζε και γλίτρα ως που να
[βροῦμε
Της δυσοχρώματης έριμιάς τ' άπόπεσο λιμάνι!

ΕΡΜΟΝΑΣ

ΣΤΗ ΔΙΑΛΥΣΗ

- Θέλετε Δεληγιάννη;
- Νά τον!
- Άδριον θέλετε Σακουλέν;
- Θα σας τον φέρω!

«Μεταρρύθμιση»

Κεί τραβούσανε οι έθνικοί τενεκετζήδες:
Στη Διάλυση. Όταν ο Θεοτόκης σαλιάριζε
άπό τις στηλες των φιλικών του έφημερίδων
τό καινούριο του πρόγραμμα, τό είπαμε—και
χαιρόμαστε που κ' ή «Άκρόπολη» τό μολό-
γησε στο φύλλο της περασμένης Παρασκευής
—πώς δλ' αυτά τά κάνει για να πέσει και
για να μπορέσει να δημοκοπήσει με την πτώση
του: «Άγαπη-οί συμπολίτες, τό είδατε! Ή-
θελα να λιγοστέψω τους βουλευτές, ήθελα να
κάμω οικονομίες καταργώντας τά ειρηνοδικεία,
ήθελα να φτιάξω στόλους και στρατούς, ή-
θελα μ' άλλα λόγια να σώσω τό Έθνος, και
δὲ μ' άφήσανε με ρήξανε. Τί να σας κάνω
και γώ! Ξαναφέρτε με μεθαύριο με περισσότε-
ρους βουλευτές και τά λέμει! Θάστράφει τό πε-
λεκοῦδι!»

Τόν πέτυχε τόν πόντο του λοιπόν. Έπεσε
πατριωτικά, να ποῦμε. Μά και ο Ντε-
ληγιάννης πατριωτικά τήνε παίρνει την
Άρχή. Με πρόγραμμα πατριωτικό κι αυτός.

Δὲ λιγοστεύει τούς Βουλευτές— άφου αυτό τό
ζήτημα γκρέμισε τό Θεοτόκη. Δὲν καταργεί
τά Ειρηνοδικεία—άφου αυτά φάγανε τόν κόντε.
Δὲν ζητάει παράδες για να φτιάξει στόλους
και στρατούς—άφου μ' αυτά και μ' αυτά οι
συμμερίτες του Κορφιότη Μπίσμαρχ ξεσκεπά-
σανε τή μπαγαποντιά τους. Μά άδιάφορο. Άν
κι αντίθετο τό πρόγραμμά του άπό τό πρό-
γραμμα του Κόντε, είναι πατριωτικό κι αυτό
κ' έθνοσωτήριο.

Συνηθισμένα πράματα δλ' αυτά. Κείνο που
μās ξεπάζει όμως σ' αυτήνε την περίπτωση
είναι ή στάση της Α. Μ. Όταν ο Θεοτόκης
του άνάπτυξε τό πρόγραμμά του, οι έφημερί-
δες μās είπανε πως ή Α. Μ. τό βρήκε καλό
κι άγιο. Προχτές που τού είπε ο Ντεληγιάν-
νης στα πεταχτά τό δικό του πρόγραμμα, ή
Α. Μ. τό βρήκε καλό κι αυτό—κατά τις έ-
φημερίδες πάντοτε. Εύτυχισμένος Βασιλιάς,
που τού παρουσιάζουνε δυό κ α λ ά προγράμ-
ματα και τού λένε να διαλέξει. «Θέλεις μη-
λον έπαρ, θέλεις κυδώνιν», λέει και τό δημο-
τικό τραγούδι. Άπλώνει λοιπόν τό χέρι του
κ' ή Α. Μ. και παίρνει ένα, ή μηλο ή κυ-
δώνι. Πάντα φρούτο θάναι και καλή μας χό-
νεψη.

Που είναι τώρα κείνοι που σαλιάριζου-
νε πως ή Α. Μ. πολιτεύεται αντισυνταγματικά;
Κάθε άλλο. Συνταγματικώτατα και δημοσιο-
γραφικώτατα πολιτεύεται. Τού δίνει σήμερα
ή Βουλή Θεοτόκη, τότε παίρνει. Τού δίνει άυ-
ριο Ντεληγιάννη, τότε παίρνει κι αυτόν. Φω-
νάζουνε οι έφημερίδες πως ά χ ρ ο α ύπουργεία,
ό π η ρ ε σ ι α κ ά, δὲ φελοῦνε, τίς άκούει. Θα
ζητήσει ο λαός άυριο Σακουλέν. που λέει κ' ή
«Μεταρρύθμιση». θα μās τότε δώσει κι' αυτόν.
Δὲ βλέπουμε που σ' δλ' αυτά τήνε βρίσκου-
νε την αντισυνταγματικότητα οι φω-
νακλάδες βουλευτές μας.

Τέλεια πολιτική κα τ ά Σ ύ ν τ α γ μ α
αυτή. Νάφήνεις τό λαό να κάνει κείνο που
του κανοναρχάει ο κάθε πολιτικός συμμερίτης,
άδιάφορο αν αυτό που κάνει ο λαός είναι σά
να χτυπάει ο ίδιος τό κεφάλι του στον τοίχο.

Δὲν τό κρύβουμε πως άπό καιρό, μά και
τώρα, με τά τελευταία κοινοβουλευτικά μα-
σκαρχλίκια, τόποθυμούσαμε να βλέπαμε την
Α. Μ. να πολιτεύεται με λιγώτερο σεβασμό
στο κατακυρελιασμένο Σύνταγμα. Διάλυση
του ζητάνε οι βουλευτές; Νά τήνε δώσει μά
και μ' ένα διάγγελμά του στο λαό να πει
πως διαλύει μιά και καλή τή Βουλή και να
προσκαλέσει τό λαό να εκλέξει κείνους που θα
τόν αντιπροσωπέψουνε, όχι σε καινούρια πάλι
μασκαρεβουλή, αλλά στην Έθνοσυνέλευση.

Ή σαπίλα άπλώνεται καταπληχτικά και

δὲν περισσεύει καιρός για τά γιατροσόφια.
Χρειάζεται μιαίρι χειρουργικό, γιατί αν οι
βουλευτές μας ζητάνε Διάλυση Βουλής, έμεις
και μαζί μας ελος ο κόσμος ο γνωστικός, τό
βλέπουμε πως άπό καιρό γίνεται Διάλυση
Έθνους.

C NOYMAS

ΦΡΟΝΗΜΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

Στό τελευταίο του γερό κι όμορφο άρθρο (ο Ό-
μηρος τή νεοελληνική), μιλώντας ο Ψυχάρης για
τά πολυχρονίτικα έπιχειρήματα των καθαριστάδων,
άντιγράφει κ' ένα κομμάτι του Ίταλου συγγραφέα
Bartoli, όπου δείχνεται πως κ' οι Ίταλοί, τόν καιρό
που ήντουσαν κολλημένοι στη Λατινική, τά ίδια
μυαλά βαστούσαν μ' έμās, ως που επί τέλους άγκά-
λιασαν την άληθινή και ζωντανή τους γλώσσα.
«Κρατιούνταν, όπως λέει ο συγγραφέας, σφιχτά
κρεμασμένοι άπό ένα άτυχο σύμβολο, χωρίς να βλέ-
πουν πως είταν άδειο και πως ή ιδέα που παρά-
στανε είχε φύγει άγύριστα άπό τή Λατινική γῆ». Κι ο
Ψυχάρης συμπεραίνει άπό δὲ και τελειώνει
τόρθρο του με τούτα τά λόγια: «Ποιά τάχα αξία
θέχουν τά έπιχειρήματα τούτα στην Έλλάδα ύστερ'
άπό λίγα χρόνια; Τήν αξία που είχανε στην Ίτα-
λία, όπου ο άνεμος τά σκόρπισε με τά σύγνεφα, άπό
τήν ώρα που τό λαμπρό αυτό έθνος, ξαναγεννημένο
και ζωντανό, γνώρισε τόν έαυτό του».

Τό συμπέρασμα άπ' αυτά τά λόγια του Ψυχάρη
είναι πως και τό Έλληνικό Έθνος τότες θάγκαλιά-
ση την έθνική του γλώσσα και θα καθιερώση, παν-
του τό μεταχειρισμά της, όταν γνωρίση τόν έαυτό
του. Κατά παράξενη σύμπτωση την ίδια άπάνω
κάτω γνώμη άκουσα κι άπό τό στόμα του Χατζι-
δάκη Ισα Ισα τώρα κοντά. Πως θέλετε, μάς είπε,
να παρδεχτή τό έθνος για γλώσσα του έπίσημη
τή φυσική του γλώσσα, άφου κουτσαίνει σ' όλα και
τίποτα γερό δὲν έχει; Για να γίνη αυτό, πρέπει να
φρονηματισθή πρώτα τό έθνος, όπως έγινε με τους
Άθηναίους τόν παλιό καιρό. Και για να ποχτήση
φρόνημα, πρέπει να βάλη κάτω τους έχθρούς του,
να διαπρέψη, να δείξη πως κάτι είναι στον κόσμο,
να φανερώση δύναμη στους διάφορους κλάδους τής
έθνικής ζωής. Τότες είν' έλπίδα πως κ' ή γλώσσα
του θα του φανή πως αξίζει και πειά δὲ θα την
περιφρονή όπως τώρα.

Νά λοιπόν που συμφωνάνε οι δυό μας γλωσσολόγοι.
Άς τούς αφήσουμε έτσι σύμφωνα; κι άς έρ-
θουμε να δοῦμε τά πράματα, την ιστορία στο ζή-
τημά μας. Κι άς άρχίσουμε άπό μιαίρι λίγο, άπό

τήν 'Αλεξαντρινή εποχή. Από τότες οι Έλληνες, όσο ζέπεφταν στην εθνική τους ζωή, όσο πειδ ψεύτες και πειδ ανήθικοι και πειδ φτωχοί, όσο πειδ αγράμματοι και μικρόμυαλοι, όσο πειδ μικρόκαρδοι και σλαβόψυχοι καταντούσαν, τόσο και περιφρονούσαν τή γλώσσα τής εποχής τους και καρφονότουσαν στη δοξασμένη, μά περασμένη, γλώσσα του Περικλή και του Πλάτωνα. Έδειχναν μ' αυτό πώς δεν είταν αξιοί να ζήσουν ανεξάρτητοι κι αυτό που φάνέρωναν τά καμώματά τους, τὸ ἐπικύρωσε σύντομα ἡ Ρωμαϊκή κατάκτηση. Κ' έγιναν δούλοι στους Ρωμαίους οι Έλληνες. Δεν επέθανε όμως τελειωτικά τὸ ἔθνος, πρῶτο γιντι δεν τὸ θέλησαν οι Ρωμαίοι και δεύτερο, γιατί θά υπάρχανε στις πολλές σάπιες ανάμεσα και γερές καρδιές. Κ' έκανε να σηκώση πάλι τὸ κεφάλι με σύμβολο τὸ δικέφαλο ἀητό. Και βγήκαν Λέοντες, Ίσαυροι και Κωσταντινοί να τὸ σπρώξουν σε καινούρια ζωή. Μά δεν άφησε ὁ κακὸς τῆς Ἑλλάδας δαίμονας (για να ἐκφραστῶ σύμφωνα με τὸ Θεὸς τῆς Ἑλλάδος και ἀγαθὸς τῆς Ἑλλάδος δαίμων που μᾶς κοπανίζουν ἀπὸ καιρὸ σε καιρὸ οι Κανελίδηδες κ' οι Γιάνναροι).

Δεν άφησαν οι δασκάλοι κ' οι παπάδες, κολλημένοι σε στραβούς τύπους και συναξάρια και σε θεόστραβη γλώσσα. Κι ἀποβούλιαξαν τὸ ἔθνος μας. Τουρκοκατήθηκε ὅλη πέρα πέρα ἡ ἑλληνική γῆ. Εἶν' ἀνάγκη να καθήσω να λέω τὰ βίαια που πέρασαν στὸν Τούρκο ἀποκάτου οι γονιοί μας και που τὰ ξέρουμε ὅλοι μας; Τάφινω κ' ἔρχομαι: στη νέα Ἑλλάδα, που με τῆς λευτεριάς τὰ φτερά ξεπετάχτηκε και πάλι στὸ φῶς ἀπὸ τὰ λίγα εὐγενικά στήθια, ὅπου κρυφοῦσε. Εἶχαν μείνει πολλά βλαστάρια τοῦ ἔθνους ἀπείραχτα ἀπὸ τὸ φαρμάκι τοῦ δασκαλισμοῦ κι αὐτὰ μπολιασμένα και με νέο αἷμα στάθηκαν ἄρκετά να ξαναγεννήσουν τὴν Ἑλλάδα. Τὸ σαράκι ὅμως τοῦ δασκαλισμοῦ, κι αὐτὸ δεν είχε φορῆσει πᾶνάθεμά το και να σου καινούριοι σκολαστικοί και σοφολογιώτατοι παίρνοντας στὰ χέρια τους τὸ ξαναγεννημένο ἔθνος προσπαθοῦν να τὸ ντύσουν σὴν τὴν καλιακούδα τοῦ μύθου, να τὸ μπλαστρώσουν με ἀττικές γραμματικές, να τοῦ ρινίσουν και να τοῦ παστῶσουν τὴ γλώσσα, για να φιλήνη τάχατες και να ὁμορφῆνη ἡ φωνή του. Αὐτὴ εἶναι ἡ εἰκόνα που παρουσιάζει ἡ νέα Ἑλλάδα.

Ὅα πετύχουν στὸ ἔργο τους οι σοφολογιώτατοι; Να μὴν τὸ δώση ὁ Θεός. Δικαμαρτυρήθηκε και δια-

μαρτύρεται τοῦ ἔθνους ἡ καρδιά, που τὴν ἐλευθερη ζωή διψάει. Τὰ τραγούδια που τραγοῦδησε στὸν καιρὸ τῆς σκλαβιάς και που δεν έπαψε ὡς τὰ σήμερα να τραγοῦδάη, δείχνουνε ποιά ζωή λαχταράει ὁ λαὸς αὐτὸς και ποιά γλώσσα παρασταίνει τὴ λαχτάρα του. Ἡ γλώσσα του αὐτὴ ἔπρεπε να τοῦ γίνη και ὄργανο πολιτισμοῦ, τοῦ νοῦ του ἡ ἔκφραση, μόλις που θέλησε να ζήση ανεξάρτητος. Δεν άφησαν οι σκουριασμένες ιδέες να γίνη ἔτσι τὸ πρᾶμα, γιατί εἶταν ἄγουρος, φαίνεται, για τὴ λευτεριά ὁ λαὸς μας. Ὁ νοῦς του εἶταν κοιμισμένος ἀπὸ τὴν ἀμάθεια, ἡ καρδιά του ὄχι ὀλότελα ξεσκλαβωμένη ἀπὸ τοῦ χαλασμοῦ τὰ σκουλήκια. Για τοὺς δασκάλους του εἴπαμε. Κ' οι ἀργηγοί του, αὐτοί που ἔπρεπε να τὸν ξαναβαφτίσουν στῆς ἀληθινῆς ζωῆς τὴν κολυμπήθρα, να τοῦ βγάλουν τὰ κουρέλια τῆς σκλαβιάς και να τοῦ φωτίσουν νοῦ και καρδιά, να τοῦ δώσουν ἀξία κ' ὕστερα φρόνημα και περηφάνια, πειδ στραβοί αὐτοί και δασκαλοθρεμμένοι και ἀνίκανοι, ὅπως λέει ὁ Ὅμηρος, νοῆσαι ἅμα πρόσω και ὀπίσω, ἐπιασον και πολεμοῦν κ' ἰδρῶνουν να τὸν σπρώξουν πίσω πάλι στῆς σκλαβιάς τὰ λημέρια.

Εἰκόνα ζοφερή, που ὡς τὰ σήμερα στέκει μπρὸς στὰ μάτια μας. Συχωρεμένοι νῆνε κ' οι περασμένοι κ' οι τωρινοί τῆς ἐργάτες, γιατί δεν ξέρουν τί κάνουν.

Καλή μας μοῖρα ὅμως, δεν ἔλειψαν ἀπὸ τοῦ Ζήνου και τοῦ Κορυάου τὰ χρόνια ὡς τοῦ Καταρτζῆ και ἀπὸ τοῦ Καταρτζῆ ὡς τὰ σήμερα και ἀνθρώποι φωτισμένοι, ἀνθρώποι ζωντανοί και πατριῶτες, που κήρυξαν τὴν ἀλήθεια με τὸ δικὸ του καθένος τρόπο, και σ' ἄλλους κλάδους τῆς ἐθνικῆς ζωῆς και στὸ ζήτημα τῆς γλώσσας. Ποιὸς με τραγούδια, ποιὸς με πράξη, ποιὸς με πεζογραφήματα και ποιὸς με συζήτηση ἐπιστημονική. Τὰ αἰσθημάτά τους εἶναι ζουγραφισμένα στὸ διάλογο που φιλοτέχνησε ὁ ποιητῆς μας ὁ ἀθάνατος, ὁ Σολωμός. «Μοῦ πονεῖ ἡ ψυχὴ μου (λέει ὁ Ποιητῆς στὸ τέλος): οι δικοί μας χύνουν τὸ αἷμα τους ἀποκάτου ἀπὸ τὸ σταυρὸ, για να μᾶς κάμουν ἐλευθερους, και τοῦτος (ὁ Σοφολογιώτατος) και ὅσοι τοῦ ὁμοιάζουν πολεμοῦν γι' ἀνταμοιβή, να τοὺς σηκώσουν τὴ γλώσσα». Και ἤθελα να ξέρω, οι καλοί αὐτοί πατριῶτες δεν ἀξίζουν κάτι παραπάνω ἀπὸ τοὺς καθαριστάδες, ἤγουν τοὺς σοφολογιώτατους, τὸν κύρ Βάλθη λόγου χάρη; Σύμφωνα με τὰ λόγια τοῦ ἀγαπημένου μου Χατζιδάκη, πρέπει να συμπεράνουμε

πὸς ἔχουν κάποια ἀνώτερη ἀξία και τὴ νοιώθουν τὴν ἀξία τους αὐτὴ και ὄντας οι ἴδιοι φρονηματι- σμένοι προσπαθοῦν να φέρουν και τὸ ἔθνος τους σε συναίσθηση, να τοῦ φυσήξουν φρόνημα ἀξιο τοῦ ἑαυτοῦ του.

Ἄπ' ἀγάπη τὸ κάνουν. Μπορεῖ ἀνάμεσὸ τους να βρίσκονται και φιλόδοξοι κ' ἐγωιστάδες: μά πρέπει να μᾶς μέλη γι' αὐτὸ μπροστὰ στὴν ἀλήθεια; Ἄς παραμερίσουμε τὰ πρόσωπα ἐπὶ τέλους κι ἄς δοῦμε τί μᾶς γίνεται. Κι ὁ Χατζιδάκης, μεγάλο χρέος ἔχει κι αὐτὸς, καθὼς κι ὅποιος ἄλλος ἔχει τὴ δύναμη και τὴ θέληση, χωρὶς να κλωθογορίζη σ' ἕναν φαῦλο κύκλο και να ἐργάζεται ἀρνητικὰ μονάχα, να δουλέψη ἀληθινὰ και με τὴν καρδιά του στὸν ἀγῶνα μας τὸν ἅγιο, που εἶναι ἀγῶνας ὄχι μόνο ἐναντία στὴν ψεύτικη γλώσσα, παρὰ ἐναντία στὴ μυριοπρόσωπη σαπίλα και ψευτιά, που μᾶς κάνει να περιφρονῶμε και τὴν ἀληθινὴ μας ἐθνικὴ γλώσσα. Ἡ ἀλήθεια ὑψώνει τὸ φρόνημα κι ὄχι οι μπουμπουλῆθρες, κι ἂν πῆση ἡ ψευτιά, τότες θά φρονηματισθοῦμε. Ἐχομε συμφερο ὅλοι ὅσοι τὸ νοιώθουμε να πολεμήσουμε ἡ ὄχι; Και θάνατι κακῶν μάντις ὅποιος πῆ πῶς, ἂν νικήση ἡ ψευτιά, μᾶς περιμένει καινούριος και σίγουρα τελειωτικὸς χαλασμοὸς ἡ θά πῆ μιὰν ὀλοφάνερη ἀλήθεια;

ΑΥΓΟΣ ΠΟΛΛΕΡΟΣ

ΤΟ ΠΙΑΝΟ ΣΟΥ

Σκυμμένη στὸ πιάνο, τὸν ζωηρὸν ἀντίλαλο κάθε σου ἀύτης και χαρᾶι, μοῦστελνες μελωδικούς ἤχους μιανῆς ἁρμονίας γιομάτης μυστηρίου, που ἔνωσε μυστικά τις καρδιές μας, γλυκειὰ Βασιλοπούλα τοῦ παλατιοῦ τῶν χαριτών.

Κ' ἔλεγε τὸ μαγεμένο ὄργανο, στὰ χάρδια τῶν ἀπαλῶν σου χεριῶν, ἕνα θεϊκὸ τραγοῦδι. που μοῦ ξεσκέπασε ὀλοζῶντανο τὸν πόνο τῆς ψυχῆς σου.

Και ἐννοιῶθα τὸν φτερωτὸ Ἔρωτα να σπρώχνη τὰ ροδίνα σου δάχτυλα, που γλυστρουσαν γρήγορα και πονετικά στὸν κατάσπρο δρόμο τῶν κοκκάλων.

Ἦταν γλυκειὰ ἡ βραδιά ἐκείνη που μοῦδειξε ἡ τέχνη σου τὴν ἀληθινὴ σου τὴν καρδιά, τὰ αἰσθημάτά σου τὰ ἄδολα, και μοῦ ἀνοιξε ἕνα νέο ὄριζοντα, τὸν ἀπέραντο τῆς ἀγάπης σου.

Και σμίξανε ἀληθινὰ και με εὐλικρίνεια οι δυὸ ψυχές μας στὸ χλωμὸ τῶν κεριῶν φῶς, κ' ἀνάτειλε λαμπρὸς τοῦ Ἐρωτᾶ μας ὁ πανώργιος και ἀστραφτερός γῆλιος.

ΔΟΞΗΤΡΙΝ

ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΗ

Η ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΜΑΤΑΦΡΑΣΗ Κ. ΜΑΝΟΥ

Κορυφαῖος

Μά τ' εἶναι τοῦτο που θωρῶ; Μοῦ φαίνεται σὰ [θῆμα. Δὲ με γελοῖν τὰ μάτια μου· βλέπω τὴν Ἀντιγόνη! Δυστυχισμένο, Οἰδίποδα δυστυχισμένη κόρη, τί τρέχει; Ποῦ σε σέρνουνε; Μπορῶ να τὸ πιστέψω, Τis προσταγῆς τοῦ βασιλιᾶ πὼς ἔχεις πατημένες Και πὼς αὐτοί σε πιάσανε μέσα σε τέτοια τρέλλα;

(*) Ἡ ἀρχὴ του στὸ 126 φύλλο τοῦ «Νουμᾶ».

ΣΚΗΝΗ Β'

Ἀντιγόνη, Φύλακες, Χορὸς, ἔπειτα Κρέων

Φύλαξ

Ἐτούτη εἶναι που τόκαμεν Αὐτὴν ἐδῶ τὴν κόρη Πιάσαμε που τὸν ἔθαβε. Μά ὁ βασιλιᾶς που νᾶνα;

Κορυφαῖος

Νά τον ἄπ' τὸ παλάτι του σὰ με παραγγελιά σου. (Ἐρχεται ὁ ΚΡΕΩΝ με ὀπλοφόρους)

Κρέων

Μά τ' εἶναι; τί με θέλετε; γιατί με μελεῖατε;

Φύλαξ

Ὁ βασιλιᾶ, ἐμεῖς οι θνητοί ποτὲ να μὴ ὀρκιστοῦμε· Γιατί τὴν πρώτη γνώμη μας ἡ δεύτερη γεῖαει. Ἐτσι κ' ἐγὼ τ' ὀρκίστηκα ἐδῶ να μὴν ξανάρθω, Γιατί εἶχ' ἀλήθεια φοβηθῆ τις τόσες σου φοβῆρες. Μά ἡ ἀνέλπιστη χαρὰ διπλὴ χαρὰ μᾶς εἶναι· Κ' ἔρχομαι, σέρνοντας αὐτὴν, που ἐτοίμαζε τὸν τάφο. Κληρὸς ἐδῶ δὲ μοῦπρεσε, ἐγὼ, ἐγὼ τὴν γῆρα· Πάρ' τὴν ἐσὺ και κρίνε τὴν, πάρ' τὴν και δίκασέ τὴν· Μά ἐγὼ με δίχως παιδεμόν ἐλευτέρας γλυτώνω!

Κρέων

Και δὲ μοῦ λῆς τὸ πὼς και ποῦ τὴν ἔπιασες ἐτούτην;

Φύλαξ

Αὐτὴ εἶναι που τὸν ἔθαβε. Τώρα, τὰ ξέρεις ὄλα.

Κρέων

Καταλαβαίνεις τὸ τί λῆς; ἄραγε λῆς ἀλήθεια;

Φύλαξ

Τὴν εἶδα με τὰ μάτια μου ὅπου ἔθαβεν ἐκείνον Ποῦ ἐσὺ τὸν ἀποκήρυξες. Αἱ! καθαρά σ' τὰ λέω;

Κρέων

Και πὼς ἐφανερῶθηκε λοιπόν, και πὼς ἐπιάστη;

Φύλαξ

Ἄκουσε πὼς ἐγίνηκε. Μόλις εἶχαμε φτάσει, Ἄπ' τις φοβῆρες τις κακῆς ἀκόμη φοβισμένοι, Τὴ σκόνη ἀφοῦ σαρώσαμε που τὸ νεκρὸ σκεπάζει, Καθόμαστε σ' ἀπάνεμο στις κορυφές τῶν βράχων, Κι' ὄλο παρακινιούμαστε με δυνατὸ βρισίδι Κανεῖς ἐτούτη τὴ δουλειὰ μὴν τύχη κι' ἀμελήση. Ἐτσι ἦτανε τὰ πρᾶγματα, ὡς που να φτάση ὁ ἥλιος Ψηλά, στὴ μέση τ' οὐρανοῦ, κ' ἡ ζέστη να μᾶς καίη. Κ' ἔξαφνα τότε σίφουνε σηκώνεται ἀπ' τὸ χῶμα, Ἀπλώνεται ὡς τὰ σύννεφα, τὸν κάμπο πλημμυρίζει, Ἄγρια τὴ χαιτὴ δέρνοντας τοῦ φροντωμένου δάσου. Κ' ἐμεῖς τὰ μάτια ἐκλείσαμεν, ὡς που να ξεθυμάνη Αὐτὸ τὸ θεῖκό κακὸ. Μά ἀφοῦ κι' αὐτὸ περνάει,

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟ

Η ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΙΚΩΝ

(Από το παθολογικό μέρος της γιαιτρικής μελέτης «Η ΜΑΤΙΑ»)

(συνέχεια)

Η ψυχική αναπτύξη του ύπνωτισμένου ύπνο-βίτη δίνει άλλοτε; τή δύναμη να φανούν κάποια παράξενα, άπιστευτα, να τ' άκουσ, φαινόμενα, που ηλεπάθεια τα ονομάσαμε. Η ψυχή, δηλαδή, του ύπνοβάτη βλέπει, σαν ύνειρο, τόπους μακρινούς, γνωστούς ή άγνωστους, βλέπει πρόσωπα π' άλλοι λείπουνε, παρακολουθ τισ πράξεις τους, παρατηρεί τήν κατάστασή τους, κι ό,τι είδε, ό,τι στο μαγικό αυτό φερούγισμά της έννοιωσε, τό μολογ πιστα, σαν τή ρωτήσουμε, ή τό δείχνει στη ματιά, τήν πιστή αυτή φωτογραφία κάθε της έντύπωσης. Τα πνευματιστικά αυτά φαινόμενα, που με τήν ανακάλυψη των άχτινω του Ρίτγκεν καινούριες συζήτη-σε; μας φέρανε, δέν περιμένετε, βέβαια, να ξεκαθα-ριστούνε στη μικρή μονογραφία μας. Έμεις μερικά περιστατικά μόνο θα σας αναφέρουμε, για να γε-νούν εύκολονόητα τα γραφόμενά μας: Είχα ένα φίλο άξιωματικό, που στον πόλεμο βρισκότανε στη Θεσ-σαλία. Στο σπίτι του, στην Άθήνα, δούλευε μια κοπέλλα που πολύ συχνά προσβαλότανε από ύστερι-κίς κρίσεις; και με τή μεγαλύτερη εύκολία ύπνωτι-ζότανε. Όσο για τό τελευταίο, να πούμε τήν άλη-θεια, πολύ βοήθησε ή άνοησία ένους γιαιτρού, συγ-γενής της κυράς της, που για να δείξη φαίνεται τή σοφία του, κάθε ώρα και στιγμή, πούχε κέφι, τήν ύπνώτιζε, μη λογαριάζοντας πώς χειροτέρευε τή κατάστασή της. Τή μέρα ίσα ίσα της πρώτης ύποχώρησης, ό είλημένος αυτός συναδέρφος θυμή-θηκε τό παιχνίδι του και πήγε να τήν ύπνωτίση. Είτανε άπομειήμερο και πολλοί βρεθήκανε στο σπίτι μαζωμένοι, πρμα που πολύ τό γιαιτρο κολάκεψε. Η δύστυχη Μαριώ ύπνωτίστηκε και πήρε τήν όψη της ύπνοβασίας;...

— Άκουσε! να μας πής τί κάνει ό ταγματάρ-χης, που βρίσκεται, πολεμά ή όχι; — Φώναζε δυ-νατά ό γιαιτρος, σαν άλλος αυτός Έτιμ, κυρίαρχος της ψυχής της δούλας.

Η ύπνωτισμένη δέν ίδειχνε πώς τόν άκουγε. Μένανε πάντα καρπωμένα κι άψυχα τά μάτια της και μόνο τά γλέφαρα σιγοτρέμανε σ' ένα σπασμο-δικό κούνημα.

— Λέγε! πούν' ό ταγματάρχης; τότε βλέπεις; πές μας το! τό θέλω! φώναζε ό γιαιτρος δυνατά-τερα...

Τά μάτια της δούλας λίγο λίγ' άνοιξαν, ή τρεμούλα των γλεφάρων έπαιζε κ' ή ματιά της έ-γινε σταθερότερη, φωτίστηκε, κ' έδειξε πώς κάτι της κινούσε τήν προσοχή. Όλοι με μεγάλη περιέρ-γεια προσμένανε τό χρησμό της καινούριας αυτής Πυθίας. Είχανε μέρες να πάρουνε είδησεις και φαν-τάζεστε τή λαχτάρα κι άνησυχία τους.

— Τι βλέπεις; τί κάνει ό άφέντης σου; ξανα-ρώτησε ό γιαιτρος θυμωμένος για τήν άργοπορία της.

Η ματιά άστραψε τότε με τρομαγμένη, και σε λίγο γλιβερή, πονεμένη, έσβησε στα δάκρυα. Άνα-φιλητά της κλονίζανε τά στήθια και πινυμένες βραχνές φωνές κολούσαν, θαρρείς, πριν θυούν άπ' τό λαρύγγι της. Μισοσηκώθηκε και τίναξε άταχτα τά χέρια, σαν κάποιος φοβερό έφίλητη νάδειωχνε. Όλοι πηγώσανε. — Ξύπνα τήν, γιαιτρο, μου κάνει κακό, δέν μπορώ να τή βλέπω! φώναζε ή κυρά της, χίλια δυό κακά στο νοί της βάνοντας.

Τά μάτια της δούλας σε λίγο κοκκίνισαν κι ή ματιά της συλωθήκε άγριεμένη με τρεμούλα κλονίζε τό κορμί της, σαν άναμώδερτη κλαμαία, κι άγριες φωνές ξεσπάσαν τέλος άπό τό στόμα της.

— Φεύγουν! φεύγουν! πλακώνουν οι Τούρκοι!.. Όά μας πάρουνε τή Λάρισα... Νάτος ό άφέντης!.. κιν-τουνέι άρρωστος... νάτος! κι άλλοι μαζί του άρρω-στοι στο σιδερόδρομο!

Της δούλας τ' άσπλόγιστα αυτά παραμυθήματα, είτανε ή πρώτη είδηση της μεγάλης κείνης φουρ-τούνας που όλους μας καταπλάκωτε. Το ίδιο βράδυ, ύστερ' άπό λίγη ώρα, διαδόθηκε τό έπίσημο τηλε-γράφημα πώς αφήκαμε τή Λάρισα στους Τούρκους. Το ίδιο βράδυ, άπ' άλλο τηλεγράφημα, μάθανε πώς σε κακό χάλι, πληγωμένο και τυφικό, φέραν τόν άξιωματικό στο Βώλο για τό νοσοκομείο.

(Ακολουθεί)

Γ. ΑΒΑΖΟΣ

— Ξέρετε, κύριε, αρκετά καλά, πώς είμαι 27 χρονών. — Άμ' αυτό δά τό ξέρω, κυρία μου' είναι 8 χρόνια τώρα που μου τό λέτε.

ΜΕΘΗΣΙ ΓΑΜΟΥ

Τ' άφαντα ξίνε τά μαλλιά και ξίνε τά μακμπάκια και στην άνέμη τύλιγ' τα να στήσουνε χορδ, βάλτα στη ρόκα σου ύστερα και φτιάσε τά ρουχάκια... και τό τραγούδι άς χύνεται σαν τή βροχή άργό.

Στα δεινρακλάδια ό άνεμος μονιάζει με φοβέρα και σκουζουν οι σουριχτες του σαν κόρακες στριγγά, και πάλι σαν τόν έρωστο στενάζει και βογγά, με μεις τραγούδι μέλπουμε μαζί με τόν άγέρα.

Τό παραμυθι λέγε μου που τόδεγε ή βάβω τις χειμωνιάτικες βραδιές στο πλάι του μαγγαλιού. Θυμάται; κ' άρρανά παιδιά που τάβρανε στον κάβο μαμαρωμένα άπό τά φιλιά τά δάκρυα του χιονιού.

Τραγούδα και τήν άνοιξη θα βρούμε σαν τή φύση που έμείητε και τά θολά της θάλασσας νερά, στο γάμο μας τό ύπέροχο κι άράνταστο μεθύσι που είναι κι αυτό ξεφάντωμα κ' είναι κι αυτό χαρά.

ΡΩΜΟΣ ΦΙΛΙΠΠΑΣ

Η ΙΛΙΑΔΑ ΤΟΥ ΠΑΛΛΗ

Μια ξεχωριστή θέση μέσα στα βιβλία μου κρα-τάει ένας άμορφοτυπομένος, καλλιτεχνικώτατος τό-μος που με καμάρι κέθουμαι και τόν θεωρώ, όπως κώνω πολλές φορές για τά βιβλία της φτωχής μου βιβλιοθήκης. Είναι ή 'Ιλιάδα του Πάλλη.

Δε θα γράψω τώρα κρίση για τό μεγάλο αυτό έργο που ή έκδοσή του άποτελεί φιλολογικό γεγο-νός. Ήθελα μόνο με λίγα λόγια να δείξω τό θαυμα-σμό μου για τήν μοναδική αυτή έργασία του Πάλ-λη που τόν κατατάσσει στην τάξη μεγάλου συγγρα-φέα. Γέτοια έργα δέν κρίνονται. Δέν είναι δηλαδή έργο του καθενός να κρίνη έργα τόσο μεγάλα. Δε μετάφρασε ό Πάλλης τόν Όμηρο, όχι. Τόν ξανά-χυσε, τόν έδημιούργησε, κι άπομένει — μου φαίνε-ται — τό βιβλίό αυτό ή μεγαλύτερη δημιουργία για τήν φιλολογική Έλλάδα των πέντε ή δέκα που μπορουν να νοιώθουν άπό Ποίηση κι άπό Τέχνη.

Οί άλλοι άς διαβάζουμε τις μετάφρασεις του Βουτυρά με τις όποιες τόσο ένθουσιάζονται οι «Ά-θηνες». Ό Πάλλης δέν είναι σήμερα ή εποχή να καταλάβη τή θέση που του άνήκει. Και τό βι-βλίό αυτό για τό μέλλον είναι. Σήμερα είναι μόνο

Η κόρη έτούτη φαίνεται, και κλαίγει και φωνάζει Με μια σπαραχτική φωνή, σαν τό πουλι που κλαίγει, "Όταν στη μαύρη του φωλιά δε βρισκή τά πουλιά του.

Έτσι λοιπόν κ' έτούτη έδώ, σαν είδε γυμνωμένο Τόν άδερφό της, δένεται, κλαίγει και ξεφωνίζει Και λείε κατάρες φοβερές γι' αυτούς που τόχουν κίμει.

Και φέρνει με τά χέρια της άμέτως ξερή σκόνη, Και χύνει κι άπό χάλκινο καλόρτειαστο κροντήρι, Και με τριπλές σπονδες τιμά καλά τόν πεθαμένο. Με έμεις, άμα τήν είδαμεν, άπάνω της όρμώντας, Τήν πιάνουμε, χωρίς αυτή καθόλου να τρομάξη. Και τήν κατηγορούσαμε και για τά περασμένα Και για τά τωρινά. Κι' αυτή τίποτε δέν άρνείται, Κ' είναι για μένα χαρά, με πάλι και λυπούμαι. Γιατί κανείς άπ' τά κακά γλυκό ναι να γλυτώση, Αλλά μικρό ναι στο κακό τούς φίλους του να σέρνη. Με μπρός στη σωτηρία μου αυτά δε λογαριάζουν

Κρέων

Έσύ λοιπόν, που πρς τή γη τήν κεραλή σου γέρνεις, Τό μαρτυράς πώς τόκαμες, ή μήπως και τ' άρνείσαι;

Αντιγόνη

Και μαρτυρώ πώς τόκαμα, και μήτε τ' άπαινούμαι.

Κρέων (στο Φύλακα) Έσύ είσαι έλεύτερος λοιπόν; πήγαινε όπου σ' άρέσει! Έγλύτωσε πολύ φτηνά βαρεία κατηγορία.

(Οι φύλακες φεύγουν βιαστικά) Με έσύ, μίλησε σύντομα, πές μου με λίγα λόγια. Ήξερές πώς διαλάλησα κανείς να μην τό κάμη;

Αντιγόνη Τόξερα. Πώς μπορούσα δά εγώ να μην τ' άκούσω; Κρέων Και μολοντούτο τόμησε; τό νόμο να πατήσης;

Αντιγόνη Ναι. Γιατί ό Δίας δέν ήτανε, μηδ κ' ή Δικαιοσύνη, Των κάτω θεων συντρόφιστα. που τάχαν διαλαλήσει, Που τέτοιους νόμους άρισαν αυτοί για τούς ανθρώ-πους;

Και δέν ένόμισα ποτέ τά διαλαλήματά σου Πώς έχουν τέτοια δύναμη, που να μπορουν να ρίξουν Τους άγραφους κι' άλάθευτους νόμους των άθανάτων. Γιατί όχι σήμερα και χτές; αυτά θα ζούνε πάντα, Και ποτε πρωτογίνηκαν κανέναν δέν τό ξέρει.

Έγώ λοιπόν δέν έπρεπε, για φόβο άπ' τούς ανθρώ-πους;

Άπ' τούς θεούς να παιδευτώ. Γιατί πώς θα πεθάνω Τόξερα βέβαια — σα θνητή — και πριν τό διαλαλήσης.

Όμως κι αν πριν άπ' τόν κειρό πεθάνω, τόχω [κέρδος.

Γιατί όποιος σαν έμένα ζή μέσα στη δυστυχία, Μήπως δέν έχει διάφορον αυτός όταν πεθάνη; Κι' αν είναι τέτοιο ριζικό να βρω, δέν τό λυπούμαι. Όμως αν άφηνα άθαφτον αυτόν τόν πεθαμένο, Όπου μια μάνα και τούς δυό μας έχει γεννημέ-νους,

Για κείνο θα λυπόμουναι γι' αυτά όμω; δε λυπούμαι. Άλλ' αν εγώ σου φαίνομαι πώς τώρα κάνω τρέλλα, Δέν ξέρω ποιός άπό τούς δυό τρέλλος μπορεί για [νάνα!

Κορυφαίος

Άγριο σαν του πατέρα της είναι τό φυσικό της. Κι' αυτή — δέν ξέρει να λυγξ μπροστά στη δυστυχία.

Κρέων (στον Κορυφαίο)

Με άκουσε αυτό που θα σου πω' πώς τό μεγάλο [πείσμα,

Αυτό πρωτοσφιάζεται και τό σκληρή τ' άτσάλι, Που τό παρήχησε ή φωτιά, σαν τό γυαλι ραγίζει. Και τ' άγριώτερα άλογα, μικρά χαλιναράκι Βάζει σε τάξη. Και ποτές εκείνος πουναι δούλος Δέν πρέπει να ν' περήφανος. Με έτούτη έδώ, και τότε Με πρόσβαλε, που πάτησε τό νόμο πουχα βγάλει

για να χλευάζεται από τους στενοκέφαλους και να μελετιέται σαν Έβραγγέλιο — μη δέν είναι και ο Όμηρος Έβραγγέλιο— από τους έκλεκτους.

Θά έρθη όμως μέρα— ο Θεός να δώσει να είναι κοντά η χρυσή αυτή μέρα— που τα Έλληνόπουλα θα μεγαλώνουν με το βιβλίο αυτό στα χέρια. Γιατί είναι βιβλίο τέλειο στο σύνολό του. Γιατί το γέννησε μια καλλιτεχνική όρμη, μια ποιητική ψυχή που σκόρπισε όλη τη χάρη και όλη τη λεβεντιά της για εμάς δείξη πως ο Όμηρος δέν πέθανε με ζή και θά ζή αιώνια στις ψυχές των Ρωμαίων.

Με τον Όμηρο δρόσιζαν τις ψυχές τους οι άρχαιοι κι άνθρωφαν τα παιδιά τους, έχοντας αυτόν για πρώτο διδαχτικό βιβλίο. Όμηρο βάλτε και σήμερα στα σχολεία για να ξαναγιώση η μαρμαμένη Ρωμιοσύνη. Όμηρο, Όμηρο, Όμηρο. Τόν Όμηρο του Πάλλη μας. Και ποιόν άλλον;

Υδρα ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

Ο ΓΥΝΑΙΚΟΚΟΣΜΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ „ΑΤΘΙΔΩΝ“

Θά παρακαλέσω τον κ. Τρακόπουλο να πεδα σθή τον τίτλον του έθρου μου. Όσο κι αν του κάθονται στο στομάχι οι „Ατθίδες“— κ' έννοώ την λέξη, όχι δε και το πράγμα— είναι μερικά περιπτώσεις που η λέξη μας είναι απαραίτητη, άφου ζωγραφίζει θαυμάσια εκείνο που θέλουμε να είπούμε.

Ατθίδες σήμερα δέν έχουμε, γιατί δέν έχουμε και άρχαίον Άστυ, δέν έχουμε άρχαίον θέατρο, δέν έχουμε τίς άλλα πράγματα που άποτελούν τό περιβάλλον μέσα στο όποιον θά ήμπούσαν να ζήσουν κ' οι Ατθίδες της έποχής της Άσπασίας ή της έποχής του Λουκιανού. Σήμερα έχουμε Άθήνα και μέσα στην Άθήνα εγώ τουλάχιστο βλέπω να ζούν μοναχά Άθηναίες δέσποινες; κι Αθηναίτισσες κοπέλλες.

Γι' Αθηναίες λοιπόν και γι' Αθηναίτισσες θά μιλούσα κ' εγώ αν έπρόκειτο να μιλήσω για τίποτ' άληθινό. Έπειδή όμως πρόκειται να μιλήσω για ψεύτικο πράγμα, μεταχειρίζομαι ψεύτικη λέξη και σας παρακαλώ να μη μου κακομεταχειρισθήτε τις Ατθίδες μου.

Εδιάδωσα πώς έγινε ή γίνεται δέν ήξεύρω,

Και τότε κι' άλλη προσβολή, για δαύτο να παι- νιέται
Και να γελώ που τόκαμε. Τότε δέν είμαι κι' άντρας, Άλλ' είναι αλή, πλ μέινουνε με δίχως τιμωρία Τέτοιες παρανομίες της. Άλλ' είτε εν' άνεψιά μου, είτε και πού συγγένισα κι' άπ' όλους τους δικούς μου

Που του σπιτιού ο θεός κρατά, κ' έτούτη κ' ή ά- [δεσφή της

Κακο θά ήρξαι. Γιατί βέβαια κ' εκείνην και γοητεύει. Κ' εδω φωνάζετέ την. Τήν ειδα μέσα και πρώτο κ' ήταν σε λυσσασμένη. Δέν ήξερε τί έκανε. Γιατί συχνά ή ψυχή τους, λυτώς που μηχανή τους κακιά μες στο σκοτάδι. Προδίδεται μοναχή της. Άλλά μισό προπάντων Έκείνονα, π' άφου πιαστή στα κακούργημάτά του, Με λόγια τότε προσπαθεί κι' αυτά να τα στολίση.

Αντιγόνη.

Γυρεύεις άλλο τίποτε, παρά να με σκοτώσης;

Κρέων

Όχι γιατί σαν έχω αυτό, μου φαίνεται δια τάχω.

Αντιγόνη

Τότε λοιπόν τί κάθεται; γιατί και δε μ' άρέσει Κανέναν από τα λόγια σου, μηδ' και θά μ' άρέση.

βλέπετε, αν ή παραφροσύνη αυτή κατώρθωσε και να πραγματοποιηθή— κάποιος κοριτσιόστικος Σύλλογος, «Σύλλογος Ατθίδων» καθώς τον έπιτιμολόγησαν, με πρόεδρον τον κ. Μάρκο Σιγάλα και με σκοπόν... άπαγγελτικόν. Η παρουσία ενός κυρίου μέσα σε τόσα κορίτσια μου θυμίζει την παράδοση για τον Άχιλλέα, που μεταμφιεσμένος σε κορίτσι έμεινε κρυμμένος σιμά στο Βασιλιά της Σκύρου Λυκόδημο. Δέν ήξεύρω αν την μεταμόρφωση αυτήν την υπέστη κι ο κ. Σιγάλας, για να είναι μόνος κύριος μέσα σε τόσα κορίτσια, καθώς δέν ήξεύρω αν με ταξυ των Ατθίδων υπάρχει και καμμιά Δηϊδάμεια, για να μας βγξ από τον περίφημον αυτό σύλλογον κανέναν καινούριος Νεοπτόλεμος. Αρχαιολογική παρέκβαση αυτό, για να πεισθούν οι φιληνάδες μου πώς δέν λησμονήσα άκόμα την σοφία που άπεκόμισα από τα θρακία του Άρσκειού.

Εαναγουρίζω στίν Σύλλογο. Τι θά κάνουν τα καλά κορίτσια που τον ίδρυσαν; Οάπαγγέλλουν ποιήματα, θά κινούν φιλολογικές έσπερίδες, θά κοπανίζουν άέρα στο γούδι. Νοθεκρέτατα όλ' αυτά κι άπόδειξη τρανή πως μέσα σε τόσους Σύλλογους άσκοπούς, έγινε ή γίνεται κ' ένας Σύλλογος με σκοπό.

Καλάκι του λοιπόν ο άρχαιοκαπηλικός τίτλος: Σύλλογος των Ατθίδων και χαλάλι του κι ο άρ- οην προεδρός του κ. Σιγάλας, αν και μέσα σε τέ- τοιο σύλλογο, για πολλούς ουσιαστικούς λόγους, μόνον ο κ. Νέης θά είχε θέση, που άνεκάλυψε δά κ' εξόμνησε 500,000 Ατθίδες.

Αν μου έδιναν την άδεια τα καλά κορίτσια κι αν ο κ. Σιγάλας δέν μου άπήγγελλε τον άναβαλλό- μενο, θά τους σύσταίνα να πάνε όλες τους, χωρίς τον κ. Σιγάλα ή τον κ. Νέη, ένα δειλινό στόν «Παρνασσό». Εκεί θά ίδούνε τί κατώρθωτε μια εθ- γενής Έγγλέζα, ή λαίδη Έτζερτων, που έμεινε κάμποσον καιρό στο τόπο μας και που μένει τώρα τό έργο της μαζί μας, όσο κι αν έρωγε αυτή γι' άλλου.

Τέτοιος σύλλογος μας χρειάζεται, κορίτσια μου. Σύλλογος που να φτείνε νοικοκυράδες. Σύλλογος που να συμπληρώνει τη μόρφωσή μας, που να μας μαθαίνει ό,τι δέν μαθαίνουμε στο σχολείο κι ό,τι τό σπίτι σήμερα δέν μας δίνει, γιατί κι αυτό άρχίζει να χαλνάν, άρχίζει από Ρωμαίικο σπίτι, θεμελιω- μένο στην ήθική και στο νοικοκυριό, να γίνεται φραγκολεβαντίτικο ψευτόσπιτο.

Και τα δικά μου βέβαια στενοχωρούν έσένα. Μά δόξα μεγαλύτερη σαν που μπορούσα ναύρω, Παρά στόν τάφο βάζοντας τό φίλτατο άδερφό μου; Κι' αυτοί, που τώρα δε μιλούν, θά μ' επαινούνσαν όλοι, Ό φόβος αν δέν κράταγε τη γλώσσα τους δεμένη. Κ' εν' ένα άπ' τα προνόμια τους πώχουν οι βασι- [λιάδες,

Πώς ό,τι θέλουμε μπορούν να λένε και να κάνουν.

Κρέων

Άλλ' έτσι, άπ' όλους πούναι εδω, τό λές έσύ μονάχα.

Αντιγόνη

Έτσι κι' αυτοί! μά ο φόβος σου τους έκλεισε τό [στόμα.

Κρέων

Δέν ντρέπεσαι λοιπόν, μ' αυτούς να μην κρατάς μια [γνώμη;

Αντιγόνη

Μιά μάννα μās έγέννησε, και πώς θά τον τιμήσω Δέν τόχω βέβαια για ντροπή.

Κρέων

Δέν ήταν άδερφός σου Κ' εκείνος όπου πέθανε μ' έτούτον πολεμώντας;

Νά τί έπρεπε να κάνουν τα καλά κορίτσια και να τί κατορθώνοντας θά μπορούσαν να λέγωνται με περηφάνεια Έλληνοπούλες κι όχι Ατθίδες του κ. Νέη ή παπαγάλλοι του κ. Σιγάλα— όπως κ' εί- ναι σήμερα.

Η ΑΡΟΔΑΦΝΟΥΣΑ

Σημ. του «Νουμά». Οχρούμε πώς ή δ. Αροδα- φνούσα δέν έχει και τόσο δικιο. Αν έταζε καλύτερα θά μάθαινε πώς δέν πρόκειται για σύλλογο, αλλά για μαθή- ματα άπαγγελλας που παραδίνει ο κ. Μάρκος Σιγάλας. Με τό να διδάσκειται και να μαθαίνε ένα κορίτσι άπαγ- γελλία δε ζημιώνεται, ούτε ξεχνάει τό νοικοκυριό του. Τό έναντίο μάλιστα, με την άπαγγελλία μορφώνεται, άποχτεί γούστο, συνειθίζει και να διαβάζει δικά μας βιβλία, Ρω- μέικα, κι όχι μονάχα φραγκόζικα, όπως κάνουν οι φραγ- κολεβαντινοπούλες μας. Ο κ. Σιγάλας καυχείται, μ' όλο του τό δικιο, πως αν δε βγαίνουν όλοι οι μαθητές του, άρσενικοί και θηλυκοί, μεγάλοι καλλιτέχνες, βγαίνουν όμως όλοι φιλανθρωπιστές, κι αυτό δέν είναι λίγο.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Κα Φραγκολέβη. Ό, πώς ήθελα να είχα τη φωνή σου!

Κα Καλογορίδη. Σο έρέσει λοιπόν τόσο πολύ;

Κα Φραγκολέβη. Ό βέβαια, βέβαια! Βλέπεις, αν έιτανε δική μου, θά μπορούσα να τραγουδώ... και να τη σταματώ όταν ήθελα...

Στόν καταρράχτη του Καμπίζη πρόκειται να κατα- σκευαστεί ήλεκτρικός σταθμός, όπου ή όρμη του νερού θά παράγει δύναμη 35,000,000 άλογα. Λογαριάζεται πως ή δύναμη θά κατορθωθεί να στέλνεται υπερβολικά μακριά και να κινά κάθε μηχανή που χρειάζεται.

— Της Κυρίας Φραγκόγλου τα μαλλιά φαίνονται τόσο λίγα. Πώς έπεσαν, ξέρεις; Μήπως είταν άρρωστη;

— Όχι, δέν είταν άρρωστη ή άνεμος είτανε δυνα- τός και της τάρηξε...

Στήν Ούγγαρία τους δίγαμους τους καταδικάζουνε να κατοικήσουν και με τις δύο τους γυναίκες στο ίδιο σπίτι. Άποτέλεσμα— έξλειψε δλότελα ή ειγορία. Η τελεφεταία καταδικη έγινε στα 1880. Δένε πώς ή δίγαμος ύστερα από μιάς μέρας δοκιμή έφυγε από τό σπίτι του και πήγε γραμ- μή στο Φρενοκομείο.

— Έχτές τη νύχτα μπήκαν κλέφτες σπίτι μου, κι έτρεξα άμέσως να φωνάξω την άστυνομία.

— Τι, άφισες τη γυναίκα σου μόνη μέσα στο σπίτι;

— Πώς μόνη; Δέν είτανε κι οι κλέφτες εκεί;

Αντιγόνη

Ναι, και μ' εκείνον είχαμε μια μάννα, έναν πατέρα

Κρέων

Δέν τον περιφρονάς λοιπόν, άφου τιμάς τον άλλον;

Αντιγόνη

Τέτοια, τό ξέρω, μαρτυριάν εκείνος δε θά δώσει.

Κρέων

Μά άφου τό ίδιο τον τιμά; μ' έτούτον τον άχρειο!

Αντιγόνη

Γιατί δέν ήταν δούλος του, γιατί ήταν άδερφός του;

Κρέων

Αυτός μās έκατάστρεψε, μās έσωσεν εκείνος!

Αντιγόνη

Άλλ' ίδιους νόμους αγαπούν οι θεοί του κάτω κόσμου.

Κρέων

Άλλ' ο καλός με τον κακό δέν έχουν ίδια μαίρα.

Αντιγόνη

Ποιός ξέρει, αν έτσι κρίνουνε κ' εκεί στόν Άδη κάτω;

Κρέων

Φίλο; δε γίνεται ο έχτρός, ούτε και σαν πεθάνη!

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΟΥ κ. Δ. ΖΗΑΟΥ *

Φεγγάρι μου λαμπρό λαμπρό και λαμπροφανεμένο,
αφρού ψηλά που στέκεται και κάτω αναντέθει;

Το μάτε τί γίνηκε τούτη την εβδομάδα:
Χριστόδουλος αγάπησε μια κόρη όθρειοπούλα,

(* Η θεία να πω και λίγα λόγια για τὰ τραγουδία
αφτά που ο «Νουμάς» είχε τήν καλοσύνη να τὰ δημοσιέ-

Δ. Ζ.

χίλια φλουριά 'χω στὸ χαρτί και χίλια στὸ μαντήλι,
σὰ δὰ μοῦ φτάσουν κι οὐδ' ἀφτά πουλωῖ και τὰ παπούτσια.

'Εδώ σὲ τούτη τὴν ἀδελή τὴ μαρμαροστρωμένη,
ἐδὼ 'χουν κόρη γιά παντριά μικρὴ ραβωνισμένη.

Στὰ 'Αγρίνια βγαίνει 'να νερό, τὸ λὲν ἀσημανέρι,
τὸ πίνουν οἱ γρεβενιώτισες, κίνα παιδί δὲν κίνουν,

Σενιτεμένο μου πουλι και παραπονεμένο,
ἡ ξενιτιά σὲ χαιρέται κέγῳ 'χω τὸν καημό σου.

Μιά Μαρουδιά πὰ Γιάννινα σηκόνεται πολὺ πρωί,
παίρει νερὸ και νίθειαι, μαντήλι και σφουρίχεται.

Μὴν ἀλυπᾶσαι ὄρφανή, μὴν ἀλυπᾶσαι χήρα,
μὸν νύλυσσαι μὲ μικρὴ, μὲ κακοπαντρεμένη.

Σάρτα τὰ σπίτια τὰ ψηλά τὰ μαρμαροστρωμένα
κάθεται μὲ κυρὰ καλὴ και μὲ κυρὰ Βγενίτσα.

Τὸ καλύτερο γιαιτρικὸ γιά καψίμακτα εἶναι ἀσπράδι
ἀβγού. Ἀμποδίζει τὸν ἄερα, κι ἔτσι μαλακώνει τὸν πόνο

Ἀντιγόνη

Στὸν κόσμῳ δὲ γεννήθηκα γιά νὰ μισῶ μὲ ἄλλους,

Κρέων

Μὰ πῆγαινε ἐκεῖ κάτω!

Κι' ἂν πρέπη πάντα ν' ἀγαπᾶς, ἀγάπα τους ἐλείνους!

Κορυφαῖος

Μὰ νὰ κ' ἡ Ἰσμήνη τωραδά, που ἀπὸ τίς πόρτες

[βγαίνει

Και δάκρυα φιλάδερφα παντοῦ τὴν περιγίνουιν'
Και φίνεταῖ σὰ σύννεφο πᾶνω στὸ μετωπὲ της,

ΣΚΗΝΗ Γ'

Κρέων, Ἀντιγόνη, Ἰσμήνη, Χορός, Ὀπλοφόροι.

Κρέων (σὴν Ἰσμήνη)

'Εσύ, που μὲς στὸ σπίτι μου, σὰ φίδι, τρυπωμένη,
Κρυρὰ κρυρὰ μὲ βόζκινες, κ' ἔτι ἔτρεφα δυὸ στρίγγλες

Ἰσμήνη

Τὸ μαρτυρῶ πὼς τόκαμα, μ' ἂν τόκαμε κ' ἐτούτη,

Ἀντιγόνη (γογγύουσα κι' ἀπόστομα)

'Οχι! μὰ ἡ δικαιοσύνη αὐτὸ δὲ θὰ σοῦ τὸ χαρίσω,

Ἰσμήνη

Μὰ σήμερ, που δυστυχᾶς, θὰ τόχω περηφάνεια

Ἀντιγόνη

'Εκείνονα που τόκαμα, τὸν ξέρει ὁ κάτω κόσμος.

Ἰσμήνη

'Αχ! μὴ μὲ διώχνεις, ἀδερφή, μὴ μὲ ἄρρηξ ἀνάξια,

Ἀντιγόνη

'Εκείνα που δὲν ἀγγίζεις, δικὰ σου μὴν τὰ κάνεις,

Ἰσμήνη

Και τί τὴ θέλω τὴ ζωήν, ἀφοῦ κ' ἐσύ μ' ἀρήσης;

Ἀντιγόνη

Νὴ! ρώτησε τὸν Κρέοντα. 'Εσύ που τὸν φροντίζεις.

Ἰσμήνη

Γιατί μὲ τέτοια μὲ λυπᾶς, ἀφοῦ δὲ σ' ὀφελούεις;

Ἀντιγόνη

'Αν καὶ μὲ σέγκνε γελῶ, βέβαια γελῶ μὲ πόνο!

Ἰσμήνη

Γιὰ τὸ καλὸ σου τὴρ ἐγὼ σὴν τί μπορῶ νὰ κάμω;

Ἀντιγόνη

Τὸν ἐκευτὸ σου γλύτωσε! 'Εγὼ, δὲ σὲ ζηλεύω!

Ἰσμήνη

'Αλίμονον! ἡ μαίτρα σου δὲ θῆναι και δικὴ μου;

Ἀντιγόνη

'Εσύ νὰ ζήσης διάλζεζες, ἐγὼ ὅμως νὰ πεθάνω.

Ἰσμήνη

Μὰ βέβαια δὲν μπορεῖς νὰ πῆς, ἐγὼ πὼς δὲ στὰ εἶπα.

Ἀντιγόνη

Αὐτὰ καλὰ σοῦ φαίνουινταν, ἀλλὰ σὲ μένα τ' ἄλλα.

Ἰσμήνη

Τὴρ ὅμως ἔχομε κ' ἡ δυὸ τὴν ἴδιαν ἁμαρτία!

Ἀντιγόνη

Νὰ μὴ φοβάσαι! Ἀκόμα ζῆς! Μὰ ἐμέναν' ἡ ψυχὴ

[μου,

ΒΡΕΓΑ ΚΑΙ ΗΜΒΡΑΙ

Ο ΡΟΜΠΙΝΣΩΝΑΣ

Τὸ τυχερώτερο βιβλίο τοῦ μεγάλου Δασκάλου μας εἶναι τὸ τελευταῖο μυθιστόρημά του: «Ζωὴ καὶ ἀγάπη στὴ μοναξιά—ιστορικὰ ἐνὸς καινούριου Ρομπινσώνα», ποῦ τυπώθηκε τὸ περασμένο καλοκαίρ' στὸ «Νουμᾶ» καὶ ξανατυπώθηκε τώρα σὲ ὁμορφο βιβλίο στὸ Παρίσι. Λέμε τὸ τυχερώτερο, γιατί οἱ ἐφημερίδες δὲν τὸ βροῖσανε, δὲν τὸ εἶπανε μωρὸ καὶ ἀνόητο. Μιλῆσανε μάλιστα μὲ κάπιο σεβασμὸ γι' αὐτὸ, καὶ τοῦτο εἶναι τιμητικὸ, ὄχι γιὰ τὸ βιβλίο τοῦ Δασκάλου, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἐφημερίδα μας ποῦ ἀρχινῆσανε, φαίνεται, νὰ ξεσκλαβώνουνται ἀπὸ τὴν Μιστριώτικη ἀλυσίδα καὶ νὰ ξεχωρίζουνε τὴ διαλεκτὴ καὶ ἀληθινὴ δουλιὰ.

Τὸ βιβλίο τὸ ξέρονε οἱ ἀναγνώστες μας, ἀφοῦ τὸ διαβάσανε σὰ δημοσιεύματα λίγο λίγο στὸ «Νουμᾶ» καὶ ἀφοῦ ὁ Βουτιερίδης, ποῦ τὸ διάβασε χειρόγραφο, μόλις μᾶς ἐστάλθηκε ἀπὸ τὸ Παρίσι, μᾶς ἔδειξε σὲ ἄρθρο του τὴ μεγάλη ἀξία του. Δὲ βρέθηκε κανεὶς νὰ μᾶς πεῖ ἅμα τὸ διάβαζε, πὼς ἡ κρίση τοῦ συνεργάτη μας εἶτανε ὑπερβολικὴ. Τὸ ἐναντιὸ μάλιστα, πολλοὶ τὴν βροῖσανε ἐπιφύλακτικῶς, καὶ ὅσοι τὴν χαρακτήρισαν τέτλια, ἀντὶς νὰ μᾶς κατηγορήσουνε, μᾶς ἐπαινεῖσανε ποῦ δὲν τοὺς σηκώσαμε τὰ μυαλὰ μὲ ἀγριοφωνῶρες καὶ μὲ μελοδραματικὸν θαυμασμὸν, καθὼς κάνουνε μερικὲς ἐφημερίδες, μὰ τοὺς ἀφήσαμε νὰ τὸ διαβάσουνε μὲ τὴν ἰουχία τους καὶ νὰ μορφώσουνε οἱ ἴδιοι τὴν κρίση τους.

Ὁ «Νουμᾶς» τὴ φορὰ αὐτὴ, καμαρώνει νὰ τὸ λέει, βρέθηκε πάλι συμφωνώτατος μὲ τοὺς ἀναγνώστες του, καὶ τώρα ποῦ βλέπει σὲ βιβλίο τὸν Ρομπινσώνα, ποῦ τόσοις μῆρες τοῦ στόλιζε τὴν σελίδα του, περηφανεύεται ποῦ στὸ ἐνεργητικὸ του θᾶχει κ' ἕνα τέτιο βιβλίο. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια, καὶ μὴ τέτλια σιγμῆ, ἰερὴ γιὰ μᾶς καὶ σημαντικὴ γιὰ τὸν ἀγῶνα μας, τίποτε δὲν μᾶς ἐμποδίζει νὰ τὴν φωνάξουμε.

**

Ἀπὸ τὸ καινούριο βιβλίο τοῦ Δασκάλου, ὅποιος ἔχει ξαστερωμένον τὸ μυαλὸ καὶ μπορεῖ νὰ ἴδῃ καὶ παρακάτω ἀπὸ τὴ μύτη του, ἔχει πολλὰ νὰ ἀφελῆθῃ, καὶ μάλιστα κάθε νέος συγγραφέας, ποῦ διαβάζοντας μονάχα τὸν ὄσιερόλογο καὶ τὸ ἀπο-

σωμα, μπορεῖ νὰ διδαχθῇ καὶ νὰ μάθει πὼς φρεϊάναται τὸ ὄψος, πὼς δηλ. γράφεται μὴ σελίδα ἢ ἕνα βιβλίο μὲ ζωὴ, μὲ ἀλήθεια καὶ μὲ ποίηση.

Ὁ Δάσκαλος μᾶς τὸ μάθαινε αὐτὸ καὶ μᾶς ἀποδείχνει ὀλοφάνερα ἀκόμα, πόση προσοχὴ πρέπει νὰ δίνεται σὲ κάθε λέξη, ἀφοῦ καὶ μὴ λέξη μοναχὰ, κακὰ καὶ ἀπρόσεχτα βαλμένη, εἶναι ἱκανὴ νὰ χαλάσει μὴ φράση πανόμορφη καὶ νὰ μουντζουρώσει μὴ ὀλόκληρη σελίδα.

Ἀπὸ παραδείγματα, ἄλλο τίποτε. Ἐνα μονάχα καὶ φτάνει. Στὴ σημεῖωση τῆς 309 σελίδας γράφει:

«... Τῷ φεγγερί τὸ λόγος ἀναγκαστικὰ, νὰ δείξω πὼς ὁ Γιάννης σεργνότανε κατὰ γῆς σὺν τὸ φεῖδι· τὴ φράση ἀπῆ, σέ ε ρ ο ν ν τ α ν κα τὰ γ ῆ ς σ ἄ ν τ ὸ φ ε ἰ δ ι, τὴν ἔχω σελ. 74· μὰ τὴ στιγμή ποῦ πῆγαινε νὰ κατεβῆ στὴς κοπέλλας, ὅσο ἀσηκίμος καὶ ἂν εἶτανε ὁ σκοπὸς του, δὲν ἔκανε νὰ συγκρίνω μὲ τὸ φεῖδι ἕνα ἄνθρωπο ποῦ κατόπι ἢ Μυριέλλα νὰ τὸν ἀγαπήσῃ. Τάλλαξα λοιπὸν κ' ἔβαλα σὺν τὸ σε ρ τ ε τ ὸ (;) ἀ γ ἄ λ ι α ἀ γ ἄ λ ι α, κ ο λ λ ῆ θ η κ ε κα τὰ γ ῆ ς κ ι ἄ ρ χ ι σ ε ν ἄ σ ε ρ ν ε τ α ι μ ε τ ῆ ν κ ο ι λ ι ἄ τ ο υ. Ἀδύνατο! Ἐλεγε τὸ φεῖδι καὶ μού φαινονταν ἐμένα ἡ λέξη ἀπαραίτητη, γιὰ νὰ δῆ ὁ ἀναγνώστης τὴ σκηρὴ ὅπως ἤθελε νὰ τοῦ τὴν παραστήσω, ζωντανή. Ὡστόσο τί νὰ γίνῃ καὶ πὼς νὰ τὰ βολέψω, ἀφοῦ ἴσια ἴσια τὸ φεῖδι δὲν τὸ ἤθελε; Γύρεφα, βασανίστηκα ὥρες· στὸ τέλος κατὶ βροῖκα· σὺν τὸ ἐρ πο ῦ μ ε ν ο, ἀ γ ἄ λ ι α ἀ γ ἄ λ ι α, κ ο λ λ ῆ θ η κ ε π ἄ σ τ ὸ χ ὶ μ α κ α ἰ ἄ ρ χ ι σ ε ν ἄ σ ε ρ ν ε τ α ι φ ε ἰ δ ο τ ρ ο π ἰ ς. Φ ε ἰ δ ο τ ρ ο π ἰ ς! Ἀπὸ ποῦ κυνηγοῦσα! Δὲ συγκρίνεισ ῥητὰ τὸ Γιάννη μὲ φεῖδι καὶ ὥστόσο τὸ κίνημα τοῦ φειδιῦ τὸ συγκρίνεισ μὲ τὸ κίνημα τοῦ Γιάννη. Τέλειο μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι· λέω μονάχα πὼς ὅποιος τυραγιέται γιὰ νὰ σοῦ φτειάξῃ τὸν κατὰλληλο τὸν ὄρο, δὲν τὸ κάνει ἀπὸ διασκέδαση, τὸ κάνει ἀπὸ ἀνάγκη...»

Οἱ σινοκέφαλοι μπορεῖ νὰ τὰ βρίσκουνε αὐτὰ σκολαστικὰ — καὶ δὲ ντρέπονται μάλιστα καὶ νὰ τὰ γράφουνε. Αὐτονοῦς ὅμως κανένας δὲν τοὺς λογαριάζει. Λεύτεροι νὰ λένε καὶ νὰ γράφουνε ὅ,τι θέλουνε. Νὰ ποζάρουνε μάλιστα καὶ γιὰ ὁσκάλοιο τοῦ Ψυχάρη καὶ νὰ τοῦ διορθώνουνε τὰ λάθια του! Τοὺς φρόνιμους καὶ τοὺς γνωστικὸν λογαριάζουμε καὶ σ' αὐτοὺς μιλάμε. Ἀδύνατο λοιπὸν κάθε φρόνιμος καὶ γνωστικὸς ἄνθρωπος, διαβάζοντας τὸν ὄσιερόλογο καὶ τὸ ἀ-

πόσωμα τοῦ βιβλίου, νὰ μὴ θαμάσει τὴ μεγάλη τέχνη κ' ὑπομότη τοῦ Δασκάλου νὰ φιλοδουλεύει, σὺν τίμω περὶδὸ, κάθε λέξη του, καὶ τὴν ἀγία προσπάθεια του νὰ δείχνη τοὺς νέους ποιὸν ἀμύθητους θησαυροὺς κρύβει ἡ ἐθνικὴ μας γλῶσσα καὶ μὲ ποῖο τρόπο μποροῦνε νὰ τοὺς ξεθάφτουνε.

Ἐνας φίλος μου Γερμανὸς, ποῦ ἤρθε δῶ νὰ μάθει τὰ Ρωμαίικα, —γιατὶ τὴν καθαρεύουσα, καθὼς μούλεγε, μποροῦσε νὰ τὴν μάθει δίχως νὰ τὸ κουνῆσει ἀπὸ τὴν πατρίδα του — σὲ κάπια κουνῆντα μας γιὰ τὰ πολιτικὰ μας χάλια μούλεγε πὼς οἱ Ρωμοὶ δὲ θὰ διορθωθοῦμε καὶ δὲ θὰ πᾶμε ποτὲ μπροστὰ, ὅσο δὲν ἀναγνωρίζουμε ἕνα ἄνθρωπο γιὰ καλύτερό μας καὶ δὲν τότε παραδεχοῦμε γιὰ ὀδηγό μας.

— Ὅλοι σας καπεταναῖοι θέλετε νᾶσαστε! μούλεγε. Ἡ Γερμανία ἂν ἔγινε μεγάλη, εἶναι ποῦ οἱ Γερμανοὶ τῶχουμε στὸ χαρακτήρα μας νὰ σεβόμαστε τοὺς μεγάλους μας!

Τὰ λόγια τοῦ Γερμανοῦ σπουδαστῆ πάρτε τα ἀπὸ τὴν πολιτικὴ καζάρμα μας καὶ φέρετε τα στὸ γλωσσικὸ ζήτημα. Ὅλοι — καὶ μιλῶ γιὰ τοὺς δημοτικιστὲς μονάχα — θαμάζουνε τὸν Ψυχάρη, ποιὸν λίγο ποιὸν πολὺ, μὰ μὲ ἐπιφύλαξη. Ὁ ἕνας τότε βρίσκει ὑπερβολικὸν σὲς γλωσσολογικὲς θεωρίες του! Ὁ ἄλλος βρίσκει πὼς ἡ αἰσθητικὴ του δὲ συμφωνάει μὲ τὴν αἰσθητικὴ τοῦ Ψυχάρη! Ὁ τρίτος τὸν ἤθελε λιγότερο φανατικὸ! Κι ὀλοὶ τὸ κατὸν κατὸν, θαρροῦντας πὼς θὰ θυσιάσουνε τὸν ἐγωισμὸν τους, βρίσκουνε καὶ κάπιο ψεγάδι στὸ ἔργο του.

Μὰ τὰ τέτλια δὲν ἔχουν καμιά σημασία.

Ὅταν ὁ Πάλλης, ἀφιερώνοντας τὴν γιγαντένια «Ἐλιάδα» του στὸν Ψυχάρη, τὸν ἀποκαλεῖ «Ξανουστὸ Δάσκαλό» του, καὶ ὅταν ὁ Παλαμᾶς περηφανεύεται νὰ λέει πὼς θέλει νᾶναι περσότερο Ψυχάρης παρὰ ποιητῆς, καὶ ὅταν τόσοι νέοι γιομάτοι Ζωὴ καὶ φωτιὰ, ποῦ πρωτοφανήσανε στὸ «Νουμᾶ» καὶ ποῦ τόσο γρήγορα μπήσανε στὴν πρώτη σειρά, δουλεύοντας τίμα καὶ φανατικὰ γιὰ τὴν Ἰδέα, Ψυχάρη καὶ Ἰδέα τὰ θαρροῦνε ἕνα, ἀχώριστο καὶ ὁμοούσιο, — ἡ ἔκδοσις τέτοιου βιβλίου πρέπει νὰ χαιρετιέται γιὰ ἐθνικὸν γεγονός καὶ ὅποιος τὸ πιάνει σὲ χέρια του, ἀντὶ νὰ τὸ λερῶναι μὲ κρίσεις, πρέπει νὰ τὸ φιλεῖ μὲ σεβασμὸ, ὅπως τᾶχραντα μυστήρια, καὶ, ἂν εἶναι ἀληθινὸς πατριώτης, νὰ τὸ σηκώνει ψηλά, μὲ περηφάνεια, γιὰ σημαία τῆς νίκης τῆς Ἀλήθειας.

Α. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ποῦ πέθανεν ἀπὸ καιρὸ, ζῆ γιὰ τοὺς πεθαμένους.
Κρέων
Ἄπο τίς δυὸ τίς ἀδερφεῖ, ἡ μὴ τῶρα μονάχα
Λέγω πὼς φαίνεται ἀμυαλῆ, μὰ ἡ ἄλλη ἦτανε
πάντα!
Ἰσμήνη (κλαίγοντας)
Ὁ βασιλιὰ, ὅποιος βρίσκειται μέσα στὴ δυστυχία,
Κι ἂν φρόνιμος γεννήθῃκε, τὰ λογικὰ του χάνει.
Κρέων
Ἐὐὸ βέβαια! ποῦ τοὺς κακοὺς ἐπῆρες γιὰ συν-
τρόφους.
Ἰσμήνη
Τί νὰ τὴν κάμω τὴ ζωὴν, ἂν ζῶ χωρὶς ἐτούτην;
Κρέων
Ἐ'Ετούτην» μὴν τὴ μελετᾶς· αὐτὴ πᾶς δὲν ὑπάρχει!
Ἰσμήνη
Μὰ τοῦ παιδιοῦ σου τὴ μνηστὴ σκοπεύεις νὰ σκο-
τώσης;
Κρέων
Ἄλλη γυναίκα θὲ νὰ βρῆ γιὰ σπῆτι καὶ γι' ἀγάπη.
Ἰσμήνη
Καμιά δὲ θᾶναι ταιριαστὴ, καθὼς αὐτὴ γιὰ κείνον.

Κρέων
Οἱ γυιοὶ μου δὲ θὰ πάρουνε ποτὲ κακὲς γυναίκες.
Ἀντιγόνη
Ὁ φίλτατέ μου Αἴμονα! ὁ πατέρας σου σὲ βρίζει!
Κρέων
Βαρῆθηκα καὶ σέβανε, καὶ τὸ δικό σου γάμο!
Κορυφαῖος
Ὁ γυιὸς σου ἀφοῦ τὴ διάλεξε, δὲ θὰ τοῦ τὴν ἀ-
φήσης;
Κρέων
Αὐτοὺς τοὺς γάμους τοὺς κακοὺς ὁ θάνατος θὰ κόψῃ!
Κορυφαῖος
Φαίνεται τ' ἀποφάσεις, κ' αὐτὴ γιὰ νὰ πεθάνῃ.
Κρέων
Ἐτσι εἶναι, τ' ἀποφάσισα. Μὰ τώρα μὴν ἀργῆτε,
Ὁ δούλοι, μέσα πάρτε τις. Κι ἀλήθεια σὰ γυναίκες,
Νᾶναι στὸ σπῆτι τους κλειστὲς. Γιατὶ κ' οἱ φαν-
τασμένοι
Φεύγουν, σὰ δοῦν τὸ θάνατο νὰ προχωρῆ κοντὰ τους!
(Βγαίνουν ὀλοὶ)

ΠΡΑΞΗ Γ'
ΣΚΗΝΗ Α'
Κρέων, χορὸς, ὀλοφόροι
Κορυφαῖος
Μακαρισμένοι οἱ ἄνθρωποι,
Ποῦ τὴ ζωὴ περνοῦνε,
Χωρὶς νὰ δοκιμάσουνε,
Βάσανα τί θὰ ποῦνε.
Μὰ ἀλίμονο! ἂν τὸ σπῆτι τους.
Ἐνας θεὸς τὸ σείσῃ
Αὐτὸ θὰ προχωρήσῃ
Γενιὰ μὲ τὴ γενιά.
Σὺν κῦμα π' ἀνεμόδαρτο,
Ἄπ' τὸ βυθὸ ἐκεῖ χάμω
Τὸ σκοτεινὸ τῆς θάλασσας,
Σηκώνει μαῦρον ἄμμο·
Κι ὅπου τὸ κῦμα τ' ἄγριο
Μ' ἀντίχτυπο ξεσπάζει,
Βροντᾷ καὶ ἀναστενάζει.
Κ' ἡ ἀκροθαλασσιὰ.

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ :
Για την Ελλάδα αρ. 10.—Για το Έξωτερικό φρ. χρ. 10
20 λεπτά το κάθε φύλλο λεπτά 20

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ : Στα κίβκια της Πλατείας Συντάγματος, Όμοιοτας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου (Οφθαλματρείο) Σταθμού Υπογείου Σιδηροδρόμου (Όμοιοτας) στο κεντροπώλειο Σαρρή Πλατεία Στουρνάρα, Έξαρχεια) και στο βιβλιοπωλείο «Έστιας» Γ. Κολάρου.

Η συντρομή του πλερώνεται μπροστά κ' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ

νάχουνε κανένα παράπονο οι Ρωμαίοι. Η πολιτική κωμωδία βόταζε πολύ, παραπολύ, κ' έτσι μπορούσαν να τήνε γλεντίσουνε καλά οι άνθρωποι, ανάλογα πάντα με τα βαριά θεατριάικα που πλερώνανε, αφού η βουλευτική επιχορήγηση από τις Ρωμαίικες τόσες τραβιέται.

Καλοπλερώνουν λοιπόν οι άνθρωποι κι αξίζει να καλογλεντούν. Ο Ντεληγιάννης έτσι τα παίρνει τα πράματα, γι' αυτό δά και μās έσκασε δυο να γεννήσει το νέο υπουργείο του. Τι θέλετε; Μιά κι δξω; Μά έτσι το πράμα δεν έχει κανένα γούστο, η κωμωδία, να ποῦμε, δεν έχει καμιά πλοκή, είναι άνοση και κούα, κ' οι θεατές τήνε σφυρίζουνε.

Γι' αυτό κι ο γερο-μπεχλιβάνης τήνε κλωθογύρισε. Για να κινήσει το ενδιαφέρον, που λένε κ' οι

θεατρίνοι. Για να κάνει τον κόσμο να περιμένει με αγωνία το τέλος της, για να πετύχει το θέαμα. Και τα καίφαρε μια χαρά. Όλη τη βδομάδα οι Ρωμαίοι απ' άκρη σ' άκρη αῖτουμε προσέχανε, σχολιάζοντας κάθε λέξη του, κάθε κάμωμά του, κάθε άνοση του. Κι ο γερο-μπεχλιβάνης χαιρότανε και χαμογελοῦσε ποῦβλεπε πως πεύχαινε η παράσταση και πως ο κόσμος θάμαζε το κόλλο του.

Μιά μέρα μονάχα ο κόσμος δεν πρόσεξε στην άφεντιά του. Την ήμέρα που παρακολουθοῦσε την άλλη κωμωδία που παίζε ο κ. Παπαδιαμαντιόπουλο-ι μέσα στους δρόμους της Αθήνας, πότε τρέχοντας και πότε οιοπερπατώντας, πότε κάνοντας πως διαβάζει επιγραφές μαγαζιών και πότε κοιτάζοντας τις καμνάδες των οικιακών, πότε παίρνοντας τον ίδιο δρόμο και πότε βόροντας βόλτες μέσα σε στενοσόκακα, για να γελάσει τον κόσμο—σάμπως ο κόσμος δέ θα το μάθαινε ύστερ' από λίγη ώρα!—και να πάει έτσι στα κρυφά, δίχως να τότε πάρει κανέναν μυρουδιά, στο σπίτι του Ντεληγιάννη.

Όποιος παρόμοιασε τη Ρωμαίικη με σοπιοθέατρο που παίζει δυο κωμωδίες, έιπε τη μεγαλύτερη αλήθεια.

Η «ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ»

στο φύλλο της περασμένης Κυριακής; Ξαναδημοσίεψε το άρθρο που δημοσιεύσαμε σ' αυτή τη στήλη για τις πολιτικές όμιλίες τ' Ιθωντή της και σχολιάζοντας το έκαμε και η άκολουθη σημαντικιά δήλωση:

«... Είς το πρόγραμμα της περί την «Μεταρρύθμιση» εταιρίας ήτο αναγεγραμμένον πως εις προσεχείς εκλογάς καταρτισθή εις κοινός συνδυασμός καθ' όλην την Ελλάδα νέων ανδρών ριζοσπαστικῶν ιδεῶν, κατά των κομμάτων και υπέρ της Έθνοσωλευσεως, ίνα σχηματισθή κ' εν Ελλάδι έν ὕγιες κόμμα αρχῶν και προόδου. Δυστυχῶς η διάλυσις της Βουλῆς επέρχεται πολύ ένωρις, πριν η συνταλεσθῆ η προς τόν σκοπόν τούτον άπαιτουμένη προπαρασκευαστική εργασία, πριν η προχωρήτη το έργον ἡμῶν τόσον, ὥστε νάναπετασθῆ πρό τοῦ λαοῦ η σημαία της επανάστασεως μ' έλπίδα επιτυχίας.

«Μόνον υπό τριαύτην σημαίαν θά έπολιτεύετο και ο διευθυντής της «Μεταρρυθμίσεως», ὅστις έλλως οὔδεμάν αισθάνεται φιλοδοξίαν να γίνη συνάδελφος του κ. Πλατούτσα και να καταταχθῆ μεταξῦ εκείνων τούς όποιους καθημερινῶς ὕβριζει καθώς τούς πρέπει ως πιαδῶτας και κταστροφείς της πατρίδος.

«Το έργον μας είναι έργον ανώτερον προσωπικῶν φιλοδοξίῶν, διά τῶ όποιον και τήν ζωῆν ἡμῶν ἠθέλομεν θυ-

σιάται, διότι μόνον όταν εύρεθοῦν πολίται με τριαύτην αὐταπάρνησιν και τριοῦτεν πατριωτισμόν είναι δυνατόν να διαπλασθῆ και η Έλλ. Πολιτεία από Κράτος κηφήνων, εις Κράτος ρωμαίικόν, εύγενές και φιλοδοξόν, δυνάμενον και τῶ έργον τῶ εθνικόν και τῶ έργον της ανθρωπότητος να προαγγίγη».

Η δήλωση αυτή εῖτανε άπαραίτητη, καθώς τῶ εῖπαμε και στο περασμένο φύλλο, για ναποστομωθοῦνε μιά και καλή ὄσοι φαντάζονται τον άγώνα της «Μεταρρύθμισης» προσωπικόν, και χαιρόμαστε που ο κ. Φραγκούδης άκολουθήσε τη συμβουλή μας.

Νά πολιτεύεται κανείς με τόν τρόπο που δείχνει στο άρθρο του ο κ. Φραγκούδης, είναι και πατριωτικό και τίμιο. Πρώτος πρώτος δέ ο «Νουμάς» θά υποστηρίξει και τόν κ. Φραγκούδη και κάθε άλλο υποψήριον που θά κατεβεί στον άγώνα με τέτιο πρόγραμμα. Γιατί πῶ κάτω κάτω, αν καταδικαστήκαμε σε ισόβια Βουλή,μόνο τέτιοι βουλευτές πρέπει να μποῦνε μέσά για να μπορέσουνε μιά μέρα να τήνε βγάλουνε από τη ράχη μας και να τήνε στείλουνε κατά Διαόλου—κει δηλ. ποῦπε νάχε πάει από καιρό.

ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΝΤΑΙ

άκόμα τῶ λόγια που ο Ζαμης εῖπε στη Βουλή δικαιολογώντας τούς φίλους του που θά μαυρίζανε τήν Κυβέρνηση στο ζήτημα της έμπιστοσύνης.

«Αδικα ὄμως τοῦ ριχτήκανε ὄλοι. Ο άνθρωπος κείνο ποῦξερε εῖπε. Κι αν φαντάστηκε τόν Μακεδονικόν δρίζοντα ανέφελον» εῖχε δίκιο. Σκεφτήτε πόσον καιρό έμενε στην Αῖγινα ψαρεύοντας, κι απ' τήν Αῖγινα μονάχα τῶ Άγκίστρι φαίνεται, τῶ πολύ πολύ και η Αθήνα. Που θέλετε να ιδεί από κει αν είναι η ὄχι συναφιασμένος κι ο Μακεδονικός δρίζοντας!..

ΥΣΤΕΡΑ

από τήν ὄμορφο-φτιασμένη απόδραση του δολοφόνου Κριάλη, θαρροῦμε πως πρέπει να προστεθεί στον Ποινικό μας νόμο και τῶκόλουθο παραγραφάκι:

«Σαν κανέναν κακούργον καταδικασθῆ από τῶ Κακουργιοδικείο, κάνει αναίρεση στον Άρειο Πάγο. Κι αν άπορριφτεί η αναίρεσή του, κάνει καινούρια αναίρεση, στον βουλευτή του τούτη τη φορά, και παίρνει χάρη. Η άπόφαση του βουλευτή κουρελιάζει κι αυτήν ακόμα τήν άπόφαση του Άρειου Πάγου».

Έτερος γέρον

Και τῶ παλιῶ παθήματα,
Βλέπω στους Λαβδακίδες,
Τ' ακολουθοῦν παθήματα,
Που πνίγουν τις έλπίδες:
Αῦτρωση πιά δεν έχουνε,
Μά από τούς θανάτους
Τήν άτυχη γενιά τους
Κανείς τήν κωνηγῆ
Κ' έτσι, τῶ φῶς που απλώθηκε
Γλυκά για να ζεσταῖ
Τῶ δέντρο του Οιδίποδα,
Που τῶ κλαδιά του χάνει,
Για να τῶ σῶση έρχεται
Μιά ματωμένη σκόνη,
Κι ὄ λόγος που πληγώνει,
Κ' η έγδίκηση η κακιά.

Κορυφαίος

Ω Δία, ποιος τῶ φαντάστηκε
Πως θά να σταματήση
Τήν άφραστή σου δύναμη,
Και πως θά τη νικήση,
Αφου δεν τήν ενίκησαν
Κι αυτοί που ὄλα λυγοῦνε,

Χωρίς να κουραστοῦνε,
Ο ὕπνος κι ὄ καιρός;
Και βασιλῆς άγέραστος,
Στο δυνατό σου χέρι
Έσο κρατῆς τόν Όλυμπο,
Που λάμπει σαν αστέρι.
Μά τῶ θνητό τόν άνθρωπο,
Η σφοδρά κρυμμένη
Στο δρόμο τόν προσμένει
Ο νόμος είναι αυτός.

(Παρουσιάζεται ο ΑΙΜΩΝ)

Όμως η έλπίδα η άστατη
Πολλούς παρηγοράει,
Τῶ δῶρα της χαρίζοντας,
Μά και πολλούς γελάει.
Και δίχως να τῶ νοιώσουνε
Σιγά σιγά τούς σέρνει
Και σαν τυφλούς τούς φέρνει
Νά πέσουν στη φωτιά.
Κ' εῖν' ένας λόγος φρόνιμος,
Που πάντοτε αληθεύει,
Πως τῶ κακό της μοίρας του
Με τῶ καλό μπερδεύει,
Έκείνος ὄπου σπρώχνεται
Από θεῶ κρυμμένο,

Σε λάκκον ανοιγμένο
Νά βρῆ τη σφοδρά.

Κορυφαίος (βλέπει τόν Αἰμωνα)

Νά! ο Αἰμωνας, ὄ βασιλιά, τῶ ὕστερον παιδί σου
Σα λυπημένος φαίνεται για τήν κακή τη μοίρα,
Που τῶ μνηστή του μέλλεται να βρῆ, τήν Αντι-
[γόνη,
Και που τῶ κλέβει ανέλπιστα τήν άτυχία του
[γάμου!

ΣΚΗΝΗ Β'.

Κρέων, Αἰμων, χορός, ὄπλοφόροι

Κρέων

Γρήγορα θά τῶ μάθωμε, καλλία από τούς προφήτες!—
Παιδί μου, τήν άπόφαση ξέρεις για τῶ μνηστή σου,
Κ' ἤρθες με τόν πατέρα σου τάχατες θυμωμένος;
Η θάχω τήν άγάπη σου σ' ὄ,τι κι αν εῖω κάμω;

Αἰμων

Δικός σου εἶμαι, πατέρα μου, και τις δικές σου γνώμεις
Ποῦναι σωστές και φρόνιμες, εῖω θ' ακολουθήσω.
Και δέ θά προτιμήσω εῖω ποτέ κανένα γάμο,
Από τῶ να με κυβερνῆ; εῖω, με σωστή γνώμη.

ΓΕΙΑ

χαρά στους Πειραιώτες Δημοτικούς συμβούλους και στον λεβέντη το Δήμαρχό τους. Νά μας ζήσουν όλοι πέρα πέρα. Με τα μασκαροκαυτώματά τους και τους τραμπουκόκαυγάδες τους μας απέδειξαν οι άνθρωποι πως έχουν όλα τα προσόντα να γίνουν και βουλευτές και υπουργοί ακόμα, αφού μάλιστα έγινε υπουργός κι ο Λεβίδης πού δεν κατάφερε ό,τι λόγου τους καταφέρνανε!

Για τον κ. Δαμαλά πιά, τον Πειραιώτη Δήμαρχο, που βάζει τους μπράδους του να ξελοφορτώνουνε τους συμβούλους, ούτε λόγος να γίνεται. Αυτός και Πρωθυπουργός να γίνει, λίγο θά του είναι πάντα.

ΣΥΣΤΗΘΗΚΕ

δω κ' ένα μήνα ένας σύλλογος, ή ένα «άδερφάτος» — καθώς πολύ σωστά τότε θέλει ο κ. Πάλλης — με τον τίτλο «Εταιρία της Εθνικής Γλώσσας» και με σκοπό το ξάπλωμα της γλώσσας μας της δημοτικής. Πρόεδρος της Εταιρίας είναι ο φίλιτος ποιητής Μαλακάσης και σύμβουλοι οι κ. κ. Κ. Χατζόπουλος, Στασινοπούλος, Πορφύρας, και Μάτσας.

Η Εταιρία θά πασκίσει να ξεριζώσει τη μωρή ιδέα πούχει ο κόσμος για τους δημοτικιστές θεωρώντας τους αγράμματους και προδότες του Έθνους — μ' άλλα λόγια ο σκοπός της είναι περισσότερο κοινωνικός παρά φιλολογικός. Η Εταιρία θά βγάλει, μαθαίνουμε, κ' εφημερίδα δική της, και θά φροντίσει μ' αυτήν, καθώς και με διάφορα άλλα μέσα, βιβλία, δημοσίες διάλεξες κλπ. να ανοίξει τα μάτια του κόσμου και να του αποδείξει πως ο αγώνας για τη δημοτική γλώσσα, είναι αγώνας Εθνικός πού πρέπει να τον αγαλιάσει αλάκερο το Έθνος για να βγάλει από το σκόρκο του τον Δασκαλισμό και να δει κι αυτό μέρες φωτεινές κ' εδτυχισμένες.

Για κάτι τέτιο, θαρρούμε, αγωνίζεται κι ο «Νουμάς» δυο χρόνια τώρα. Γι' αυτό κ' η χαρά του είναι μεγάλη πού με τη σύσταση της Εθνικής αυτής Εταιρίας αποχτάει τέτιους δυνατούς κ' ελικρινείς συμμάχους κι οδηγούς.

Ο κ. Πάλλης μ'ε γράφει, πως αν του χρειάζεται, Ρητό του Αδερφάτου, ας βάλει

στη βούλλα του τη λέξη ΘΥΣΙΑ, γιατί με θυσιές μονάχα οι τέτιοι αγώνες πετυχαίνουνε.

ΠΟΛΥ

βιαστικά μεταφράστηκε και βιαστικά τυπώθηκε στον περασμένο «Νουμά» το άρθρο του Ψυχάρη από το «Χρόνος», καθώς μ'ε ήρθε την τελευταία στιγμή γι' αυτό, έδω κ' εκεί, ή μετάφραση χρειάζονταν κάποιο δούλεμα, πού σωστά να δίνει το νόημα τού καλοδουλεμένου πρωτότυπου. Έπειτα τρυπώσανε και κάποια λαθάρια πού εύκολα καταλαβαίνονται. Ο μόνος παράγραφος πού πρέπει να ξανατυπωθεί βρίσκεται στις γραμμούλες τούτες:

«Και πολύ σημαίνει να γνωρίσουμε τι αναπάντεχο μπορεί να συνεισφέρει με τη φιλολογία του, και τ' από τον άνθρωπον μπορεί να μάθη στις άλλες φιλολογίες ο λαός αυτός κτλ. κτλ.»

ΤΑ ΣΧΑΡΗΚΙΑ

Στη σελή του αδερφοῦ μου

Στῆς ξενιτιῆς τὰ τρίστρατα
Παντέρημος γυρνῶ, βουδός, οδυμένος,
Κανείς δὲ συμπονεῖ στὴ θλίψη μου,
ἔενος κι ὁ πόνος, ὡς ἐγὼ εἶμαι ξένος.

Μὲ τὴν καρδιά μου σὺντριμμά
Στὴ φτωχιά μου κάμαρα γυρίζω,
Χίλιες τὸ νύχτῃ μου ιδέες τυραγοῦν,
Μέρες παλιὲς θυμώμαι καὶ δακρῶζω.

Καὶ κεῖ πού ἡ σκέψη μου σ' ἐσὲ
Σταμάτησεν, ὄϊμ, κι ἀλυσσοδέθη,
Φαρμακερὴ μοῦ φέρουνε γραφή,
Μαχαίρι, πού τὰ σωθικά μου ἀλέθει.

Κ' ἐνὶ μοῦ κόβεται ἡ πνοή
Καὶ πλημμυρεῖ στὰ μάτια μου τὸ δάκρυ,
Σὰν εἶδα, πὼς καὶ σὺ μ'ε ἀψῆσες
Καὶ φτερωτὸς τὰ οὐράνια πῆρες μάκρη,

Πυκνὲς φωνές, σχαρήκια, ἀκούω τριγύρα
Νὰ μοῦ ζητοῦν γιὰ τὴ γραφή, πού πῆρα
1904.

ΠΕΥΚΟΣ ΟΡΕΙΝΟΣ

Η ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ

Τώρα ύστερα μου έτυχε έκακία να σεργιανισω ένα μηχανικό μηχανισμό που όχι μοναχά φωτογραφεί τηλεγράφημα, παρά είναι κι' ο γληγορώτερος τηλεγραφητής του κόσμου. Και τιμὰ στὴ γληγοράδα του, άπερείς και με τον τρόπο που δουλεύει. Είναι σόφισμα διό Ουγγρων, τού Ίωσήφ Βίνα, πού ο καημένος πέθανε μόλις μ'ε ζετέλωσε το μηχανήμα του, και τού συνεργάτη του Ανατόλη Πολάκι. Το τηλεγραφικό τούτο σύστημα κρατάει αναστατωμένο όλο τον επιστημονικό κόσμο Έβρώπης κι' Αμερικῆς, και τ' αγγλική ταχυδρομεία λογαριάζουνε άμέσως να το παραδεχτούν.

Κάθε τηλεγράφημα κατά τα σημερινά συστήματα περνά τρία σκαλοπάτια. Πρώτα πρέπει κάθε γράμμα να μεταφερθεί σε σημάδια αντίστοιχα, και στα σημάδια σε κινήματα πού παράγουν κύματα ηλεκτρικά. Έπειτα τα κύματα πρέπει να σταλθουνε στον σταθμό όπου είναι να παραλαβηθεί το τηλεγράφημα. Τρίτο σκαλοπάτι είναι τα κύματα εκεί να ξαναγίνουν κινήματα πού δευτερεύουν πάλι τ' αρχικά σημάδια, άπ' όπου γράφονται οι λέξεις στα συνειθισμένα ψηφία τῆς γραφῆς. Ο τηλεγραφισμός έτσι καταντῆ άργουλή δουλιά, περιορισμένη από τη γληγοράδα πού στον αρχικό σταθμό γίνονται τα σημάδια και πού στο αντίκρυό σταθμό ξεσηκώνονται από τον υπάλληλο πού τα λαβαίνει. Από τα τωρινά συστήματα, τού Μόρσου ο μηχανισμός είναι πάρα πολύ άργός, τού Χιούκ (Hugies) στέλνει ως 1200 λέξεις τὴν ὥρα. Τού Χήστονα (Wheastone) το σύστημα (πού κατά τὴν αρχική άκρη τρυπῆς τα σημάδια σε κορδέλλα με το χέρι, κι' άφτά μόνα τους τότες ταξειδεύουν ως στην αντίθετη άκρη και τυπώνονται με κουκίδες και πάβλες) καταφέρνει να δώσει ως 30,000 και 36,000 λέξεις τὴν ὥρα. Μά των Ουγγρων το μηχανήμα πού εἰπάμε σφεντονίζει ως 40,000 και 45,000 λέξεις τὴν ὥρα. Νά πῶς γίνεται το θέμα άφτό τ' άπίστεφτο

Πρώτα πρώτα τρυπῆς σε μιὰ κορδέλλα μερικῆς τρύπης, πού αν και φαίνονται στην αρχή μπερδεμένες, αντίστοιχοῦνε σε κάθε χρειαστό σημάδι. Άφτό γίνεται με ηλεκτρομαγνητικό τυπομήχανο (tyhewvilon) πού βγάζει ως 3,000 λέξεις τὴν ὥρα. Μπορείς, όπου θέλεις, να το μεταχειριστεῖς

Κρέων

Αυτό, παιδί μου, πάντοτε νάχης μ'ε στην καρδιά σου,

Όλα να υποχωρούν για σὲ στην πατρική τὴ γνώμη. Γιατί γι' αυτό κ' οι άνθρωποι ἀπόθυμούνε νάχουν παιδικά μέσα στα σπίτια τους, όπου να τους άκούνε, πού να έγδικιοῦνται τὸν ἔχτρο μ' ό,τι κακό μπορεί σου,

Και να τιμούν το φίλο τους, ως τὸν τιμούν οι ίδιοι. Άλλ' όποιος ἔκαμε παιδικά, πού δεν τὸν ἀφελούνε, Σάν άλλο τί μπορείς να πῆς, παρά πῶς ἔχει κίμει. Για τὸν ἑαυτό του βάσκανα, για τούς ἔχτρούς του γέλοιος;

Τὴ φρονιμάδα τὸ λοιπόν, παιδί μου, μὴν πατήσης. Ποτές από ἐπιθυμίαν, ἐσύ, για μιὰ γυναίκα, ἔφέροντας κρύο ἀγκυλιασμα πῶς θά να καταντήση. Κακιὰς γυναίκας συντροφικὰ για σπίτι και γι' ἀγάπη. Είναι πληγὴ χειρότερη, παρά ένας κακὸς φίλος; Μά άφού τὴ ρούτης σάν ἔχτρον, ἄφησε αὐτὴν τὴν κόρη

Νά βοῆ γαμπρὸς να παντρευτῆ ἐκεῖ στον Ἄδη κάτω. Γιατί άφού τὴν ἐπίσα, μονάχα αὐτὴν άπ' όλους, Πῶ πάτησε στα φανερά τὰ διαλαλήματά μου, Δεο θά βγῶ ψεύτης τῶρα ἐγώ, παρά θά τὴ σκοτώσω!

Μά αν δε μ' άκούν οι συγγενεῖς, ποῖος τότε θά μ' άκούση;

Γιατί όποιος μ'ε στο σπίτι του εἶν' άντρας τιμημένος, Αὐτός και δικίος θά φανῆ και μ'ε στην πολιτεία. Και τέτιος άνθρωπος θαρῶ, πῶς βέβαια θά να ἔξηρη. Το ἴδιο καλὰ να κυβερνᾶ, καλὰ να κυβερνιέται. Κι' αν πάλι κάποτε βρεθῆ στην τρικυμία τῆς μάχης, Πῶς θά να μείνη σὺντροφος πιστός κι' άντρεωμένος. Μά όποιος τούς νόμους τούς πατῆ, ἢ θέλει να προστάξῃ

Σ' ἐκείνους όπου κυβερνοῦν, ἐμένα δε μ' άρέσει. Μά ἐκείνον πού τὸν ἔστησε ψηλὰ ἡ πολιτεία, Και στὰ μικρὰ να τὸν άκούν και στὰ μεγάλα πρέπει. Κ' είναι κκῶ χειρότερον από τὴν ἀναρχία; Αὐτῆ, και πολιτεῖες χαλνᾶ αὐτῆ, σπῆτια ρημάζει. Αὐτῆ, τὴν ἀτιμη φυγὴ γεννᾶ μέσα στὴ μάχη. Άλλ' όποιος είναι φρόνιμος, τὸν σώζει ἡ παιθαρχία. Γι' αὐτὸ να υπερασπίζεται πρέπει κανεῖς τὴν τάξη, Κι' οὔτε να τὸν νικᾶ ποτέ κανέναν μιὰ γυναίκα. Μά αν πρέπη να ξεπέσωμεν, ἄς πέτωμε από άντρα. Κι' ἄς μὴ μ'ε πούν πῶς ἀδύνατος ποτές από γυναίκες!

Κορυφαῖος

Άν δε γελιοῦμαι τώρα ἐγώ, από τὰ γερατεῖα, Μοῦ φαίνονται σὲ φρόνιμα πῶς είναι αὐτὰ πού λέγεις.

Αἴμων

Πατέρα, οι θεοὶ το λογικό χρῆζουν στους ανθρώπους, Άπ' τὰ καλὰ τὰ πράματα καλύτερον άπ' όλα. Και πῶς δε λῆς κῶς σωστά, κι' οὔτε να πῶ μπορούσα, Κι' οὔτε θά τῶθελα ποτέ. Μά κι' άλλοι όμως μπορούνε. Μιὰ γνώμη νάχουνε καλή. Μένν λοιπόν μοῦ πρέπει. Για σένα να παρατηρῶ τί λένε και τί κάνουν. Κι' τί ἔχουν να κατηγοροῦν. Γιατί ο λαός σοβάται. Μπροστά σου λόγια για να πῆ όπου δε θά σ' άρέσουν. Μά τέτοια πράματα μπορῶ ἐγώ κρυφά ν' άκούω, Πῶς οι πολῖτες κλαίγουνε για ἐτούτηνε τὴν κόρη, Πού χάνεται τῶς' ἀδικα για ἔργα δοξασιμένα. Αὐτῆ πούν' ἀθώοτερη άπ' όλες τις γυναίκες. Αὐτῆ όπου δεν ἄφησε το φίλιτο αδερφὸ της, Όπῶπσε στον πόλεμο, χωρίς ταφή να μείνη, Και τὰ πούλια και τὰ σκυλιά τις σάρκες του να φάνε. Και δεν τῆς πρέπει το λοιπόν χρυσὴ τιμὴ για ναῦρη; Τέ-τοια κρυφὰ παράπονα ἀπλώνονται στην πόλη. Όμως ἐγώ, πατέρα μου, δεν ἔχω κι' άλλο πράμα, Άπό τὴν εὔτυχία σου για με πῶς τιμημένο. Και τ' είναι μεγαλύτερο για τὰ παιδικὰ στολίδι, Παρ' ό,τι ἔχει άπ' τὰ παιδικὰ; Λοιπόν μ'ε στην ψυχὴ σου, Κ' ἐσύ πατέρα, μὴν κρατῆς μιὰ διάθεση μονάχα,

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

30 Νομβρίου 1904 31 Οκτωβρίου 1904

Table with 3 main columns: Description of financial items, and two columns of monetary values for Nov 30 and Oct 31, 1904. Items include Treasury, Loans, and various deposits.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

20,000,000.— 20,000,000.— 13,500,000.— 13,500,000.—

Table with 3 main columns: Description of financial items, and two columns of monetary values for Nov 30 and Oct 31, 1904. Items include Capital, Loans, and various liabilities.

Εν Αθήναις τῆ 8 Δεκεμβρίου 1904

Ο Διευθυντής του Λογιστηρίου Π. Α. ΚΟΥΤΣΑΛΗΣ

θυνητής του Βασ. Θεάτρου δε χωνεύει τῆ ζωντανῆ γλώσσα ἀφοῦ ἀνήκει κι αὐτὸς στὴ γενιά τῶν πεθαμένων. Τί νὰ σοῦ κάνει ἕνας Οἰκονόμου σὰ δὲν ἀκούγεται; — κ. Ἑπ. Κυριακίδης στὴν Πόλιν. Διαβάσαμε τὶς ἀνοήσιες πού γράφατε σ' ἕνα φύλλο τῆς «Κωνσταντινούπολης» γιὰ τὸ «Νουμά», ἀνάμεσα σ' ἕνα ξεθυμασμένα γράφετε γιὰ τὸ ἄρμα τοῦ Φωτῆ, καὶ λυπηθήκαμε. Κρίμα ἕνας ἀνθρώπος πού γράφει πενταρολογικὸ ἀστεύργημα τὶς ἀδὺ καρδιές· νὰ μὴν μπορεῖ νὰ τὸ πιστέψει πὼς ὑπάρχουνε κι ἀνθρώποι νὰ βιάζον ἐφημερίδα σὰν τὸ «Νουμά» χωρὶς νὰ παίρνουνε τραμπουκὸ ἀπὸ πλούσιους δημοτικιστάδες. Ὁ «Νουμάς», ὅταν πρωτοβγήκε, φῆγε Ψυχῆρη, οὕτε Παλάμη, οὕτε Φωτιῆδης, οὕτε κανένα γνῶριζε. Λόγου σας ἔμωσε σὰς ἐγνώριζε ἀπὸ τότε πού γράφατε στὸ «Ραμπάρν» τὶς πορνογραφικὰς ἐπιφυλλίδες «Ἀπόκρυφα Χαρμιού» κλπ. κι ἀπὸ τότε πού ἐκμεταλλεύηκατε δὴ τὴν τραγικὴ αὐτοκτονίαν δυὸ δυστυχημένων παιδιῶν γιὰ νὰ πενταρολογήσετε ἐξουτελιστικώτατα. Μιά γιὰ πάντα κι αὐτὸ, γιὰ νὰ μπαίνει ὁ κάθε κατεργάρης στὴ θέση του. — κ. Κ. Παρ. ὁ Κῆν πού γράφει τὰ λεβέντικα Τραγούδια τοῦ Βλάμη εἶναι ὁ συνεργάτης μας κ. Ἀλέκος Πανταζῆς, δικηγόρος στὴν Πόλιν. Μᾶς ἔταξε πὼς θὰ μᾶς στείλει κι ἄλλα, ἀφοῦ τὰ πρῶτα τοῦ τόσο ἄρεσαν. — κ. Βολιώτη. Τιμῆστέ Βόλο νᾶχει τότια ἐφημερίδα σὰν τὸν «Τύπος», πού βάζει κάτω πολλὰς Ἀθηναϊκές. Ἐξὺν ἀπὸ τὰ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ του, δημοσιεύει καὶ νόστιμα φιλολογικὰ, γραμμμένα σὲ ἄμορφη γλώσσα. Ἀπὸ τὸ φύλλο τοῦ περασμένου Σαββάτου δανειζόμενατε καὶ μᾶς τὸ χαριτωμένο σὺτὸ παραμυθᾶκι, μεταφρασμένο ἀπὸ τὸ Γερμανικόν: «Μῆσα στὸν κῆπο ἐνὸς πλουσίου ἀνθρώπου ἐκαθόντουσαν ἔξη πρόσωπα κάτω ἀπὸ μιὰ μηλιά. Ἐνας σαρδέ, ἕνας ποιητής, ἕνας ἐρωτευμένος, ἕνας δικηγόρος καὶ μιὰ κοκότα. Ἐρυσσοῦς δυνατὸς ἄνεμος καὶ ἔπασαν ἔξη μῆλα. Ὁ καθίνας πῆρε ἀπὸ ἕνα. Ὁ σφοῖς πῆρε τὸ μῆλο κι ἀνακάλυψε ἕνα νέο φυσικὸ νόμο. Ὁ ἔμπορος τὸ πούλησε. Ὁ ποιητὴς τὸ ἔγραψε. Ὁ ἐρωτευμένος τὸ χάρισε στὴ μνηστὴ του. Ὁ δικηγόρος ἔκαμε ἀγωγή κατὰ τοῦ ἰδιοκτήτη τοῦ δέντρου—ἕνεκα ἐλαφροῦ τραύματος. Ἐἠ κοκότα ἔφερε τὸ μῆλο στὴν ἰδιοκτήτη τοῦ δέντρου, γνωρίστηκε μαζί του, ἀπόκτησε τὴν ἀγάπη του καὶ τὸν ἐλάφρωσε ἀπένου στὸ μῆνα ἀπὸ ἄρκετὸ χρυσάφι. κ. Παραξενό. Στὶς ἀνοήσιες πού δημοσιεύουνε τὰ τελευταῖα «Παναθηναϊα» γιὰ τὴν «Ιλιάδα» τοῦ Πάλλη κείνο τὸ ἄμυδιον μάστιγα ἀξίζει χίλιους Μολιόδης! Δὲ θά παντήσουμε. Οἱ ἀνθρώποι εἶναι ἀγιάτρευτοι· καὶ τοὺς ἀγιάτρευτους δὲν τοὺς λογαριάζει κανένας τοὺς λυπᾶται μοναχά.

ΚΕΡΔΟΣ 335,320 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναὶ! 335,320 δραχμὰς ἔδωκε μέχρι τοῦδε τὸ γραφεῖον τοῦ τραπεζομεσίτου κ. Ἰω. Φωτίου εἰς τοὺς πελάτας του. Ἦτοι ἐκ τῶν ἄγοραστῶν λαχειοφόρων ἄμολογιῶν ἐκ τοῦ γραφείου του ἔχουν κερδίσει διάφορα ποσά, ἀνερχόμενα εἰς τὸν στρογγυλὸν ἀριθμὸν 329,840 δραχῶν. Ὁ κ. Ἰω. Φωτίου θέλει ν' ἀναβιδάση τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς 1,000,000 δρ. Ἐπεθυμῶν δὲ ἕνα συμμετάσχῃσιν τούτων πᾶσαι αἱ τάξεις τῆς κοινωνίας ὁποῦ βίβει τὴν προκαταβολὴν δι' ἐκάστην λαχειοφόρον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς δραχ. 3 καὶ καλεῖ τοὺς θέλοντας ν' ἀγοράσωσι τιαύτην νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ τυχερὸν γραφεῖον του, ὅπου πάντως θὰ κληρωθῆ μετ' ἀμοιβῆς ἄμολογία τις καὶ τι χρᾶ νὰ εἶναι ἡ πρώτη μὲ τὰς 70,000 χρυσὰς δραχμὰς τὴν 18 Δεκεμβρίου ἑ. ἑ. ὅτε γεννήσεται ἡ κλήρωσις. Ὡσαύτως τὸ τυχερὸν γραφεῖον τοῦ κ. Ἰω. Φωτίου, πωλεῖ καὶ λαχεῖα τοῦ Ἐθν. Στόλου πρὸς δρ. 3 ἕκαστον, τῶν ὁποῖων ἡ πρώτη κλήρωσις γενήσεται τὴν 2 Ἰανουαρίου 1905, ὁ δὲ πρῶτος ἀριθμὸς κερδίσει δραχ. 100,000.